

**UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO**

Diplomsko delo

**POSTOPKOVNA ANALIZA PREHODA
TUJCEV ČEZ DRŽAVNO MEJO**

Mitja Grajfoner

Ljubljana, november 2013

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA UPRAVO

DIPLOMSKO DELO

**POSTOPKOVNA ANALIZA PREHODA TUJCEV ČEZ DRŽAVNO
MEJO**

Kandidat: Mitja Grajfoner
Vpisna številka: 04031669
Študijski program: visokošolski strokovni program prve stopnje Javna uprava
Mentor: izr. prof. dr. Polona Kovač

Ljubljana, november 2013

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA

Podpisani Mitja Grajfoner, študent visokošolskega strokovnega programa prve stopnje smer Javna uprava z vpisno številko 04031669, sem avtor diplomskega dela z naslovom: Postopkovna analiza prehoda tujcev čez državno mejo.

S svojim podpisom zagotavljam, da:

- je priloženo delo izključno rezultat mojega lastnega raziskovalnega dela;
- sem poskrbel, da so dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric, ki jih uporabljam v predloženem delu, navedena oziroma citirana v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem poskrbel, da so vsa dela in mnenja drugih avtorjev oziroma avtoric navedena v seznamu virov, ki je sestavni element predloženega dela in je zapisan v skladu s fakultetnimi navodili;
- sem pridobil vsa dovoljenja za uporabo avtorskih del, ki so v celoti prenesena v predloženo delo, in sem to tudi jasno zapisal v predloženem delu;
- se zavedam, da je plagiatorstvo – predstavljanje tujih del v obliki citata, v skoraj dobesednem parafraziranju ali v grafični obliki, s katerimi so tuje misli oziroma ideje predstavljene kot moje lastne – kaznivo po zakonu (Zakon o avtorstvu in sorodnih pravicah, Uradni list RS, št. 21/95), kršitev pa se sankcionira tudi z ukrepi po pravilih Univerze v Ljubljani in Fakultete za upravo;
- se zavedam posledic, ki jih dokazano plagiatorstvo lahko predstavlja za predloženo delo in za moj status na Fakulteti za upravo;
- je elektronska oblika identična s tiskano obliko diplomskega dela ter da soglašam z objavo dela v zbirki »Dela FU«.

Diplomsko delo je lektorirala: Urška Breznik, prof.

Ljubljana, 7. 11. 2013

Podpis avtorja:

POVZETEK

V zgodovini obstajajo ciklična obdobja, ko je bila migracija določenih narodov oziroma ljudstev večja, in obdobja oziroma cikli, ko je bila migracija ljudi manjša. Trenutno se nahajamo v obdobju, ko je Republika Slovenija zaradi svoje zemljepisne lege, razvoja ter članstva v različnih mednarodnih integracijah (EU, Schengen) med tujci zelo zaželena država. Mnogo tujcev ima zaradi »boljšega jutri« našo državo za ciljno državo, v kateri si poskušajo poiskati zaposlitev ter s tem izboljšati svoj ekonomski položaj, nekateri pa našo državo prečkajo z namenom prihoda v drugo državo.

Veliko tujcev iz različnih razlogov ne izpolnjuje pogojev, potrebnih za prestop državne meje z Republiko Slovenijo ali bivanja na njenem območju, zato državno mejo prestopijo na nezakonit oziroma nedovoljen način.

Postopki policije s tujci, ki so državno mejo prestopili na nedovoljen način oziroma na način v nasprotju z zakonom, velja za izredno zahtevnega in hkrati tudi med policisti neprijubljeneza iz več razlogov. Diplomsko delo obravnava analizo takšnega postopka, in sicer pogoje prehoda tujcev, prijetja tujcev ter prekrškovne sankcije vse do odstranitve tujcev iz Republike Slovenije.

Ključne besede: migracije, tujci, državna meja, prehod, policija, prekršek, postopek.

SUMMARY

PROCEDURAL ANALYSIS OF THE BORDER CROSSING OF FOREIGNERS

In the history there are cyclical periods, when the migration of certain nations or people is greater, and there are periods or cycles, when the migration of people is lesser.

At the moment we are in a period, where looking from the standpoint of foreigners, the republic of Slovenia is a desirable nation, because of its geographical location, development and the memberships in different international integrations (EU, Schengen). For many foreigners, in the look of a better tomorrow, our country is the final destination, in which they try to find work and improve their economic stand. Again others cross the republic of Slovenia only with the intention arriving to another country.

A great deal foreigners for various reasons don't meet the required conditions to cross the national border or to live in the area of the Slovenian republic. That's why they cross the national borders illegally or unauthorized manner.

The procedures of the police with foreigners, that crossed the national line illegally or in a manner conflicting with the law, are known as very demanding and also unpopular by the police, for various reasons.

The thesis deals with the analysis of these procedures, from the conditions of crossing, arrest, offense sanctions, to removal out of the country.

In my thesis, I will try to accurately explain the procedure of the police with a foreigner, which has illegally crossed the national border with the Croatian republic.

Key words: migrations, foreigners, national border, crossing, police, offense, procedure.

KAZALO

IZJAVA O AVTORSTVU DIPLOMSKEGA DELA	III
POVZETEK.....	V
SUMMARY	VI
1 UVOD	5
2 MIGRACIJE SKOZI ČAS.....	8
2.1 SPLOŠNO.....	8
2.2 MIGRACIJE NA OBMOČJU RS.....	8
3 NEZAKONITI PREHOD DRŽAVNE MEJE	10
3.1 DRŽAVNE MEJE REPUBLIKE SLOVENIJE.....	12
3.2 STATISTIKA NEZAKONITIH PREHODOV NA OBMOČJU RS S POUČARKOM NA PU MARIBOR.....	13
3.3 POSAMEZNE ZNAČILNOSTI NEZAKONITIH PREHODOV.....	21
3.4 TEHNIKE IN OPREMA SLOVENSKE POLICIJE ZA PREPREČEVANJE NEZAKONITIH PREHODOV DRŽAVNE MEJE	21
4 POGOJI, POTREBNI ZA VSTOP V RS	24
4.1 LISTINE, KI SO POTREBNE ZA VSTOP NA OBMOČJE RS.....	24
4.2 VRSTE VIZUMOV (A – D IN SKUPINSKI VIZUM)	26
4.3 VIZUMSKA LIBERALIZACIJA V RS.....	29
5 PRIJETJE TUJCA, KI JE V RS VSTOPIL NA NEZAKONIT NAČIN	30
5.1 POSTOPEK UGOTAVLJANJA IDENTITETE.....	32
5.2 PREVERJANJE PRISTNOSTI LISTIN	33
5.3 PREVERJANJE ZAKONITOSTI VSTOPA	33
5.4 ODVZEM PROSTOSTI – ZADRŽANJE PO ZNDM-2 IN PRIDRŽANJE PO ZNPPOL	34
5.5 SEZNANITEV S PRIPADAJOČIMI PRAVICAMI OB ODVZEMU PROSTOSTI	37
5.6 POSTOPEK S TUJCEM V POLICIJSKI ENOTI	38
6 IZDAJA PLAČILNEGA NALOGA.....	41
6.1 ZAKONSKA PODLAGA ZA IZDAJO PLAČILNEGA NALOGA	42
6.2 KRŠITVE, ZARADI KATERIH SE TUJCU IZDA PLAČILNI NALOG	43
6.3 PRAVNO VARSTVO	45
7 ODSTRANITEV TUJCA IZ DRŽAVE	46
7.1 ODSTRANITEV TUJCA IZ DRŽAVE Z NE/FORMALNIM VRAČANJEM.....	46
7.2 NASTANITEV V CENTER ZA TUJCE.....	47
8 PREVERITEV HIPOTEZ IN PREDLOGI IZBOLJŠAV.....	49

9	ZAKLJUČEK.....	50
	LITERATURA IN VIRI	52
	PRILOGE.....	55

KAZALO PONAZORITEV

KAZALO GRAFIKONOV

Grafikon 1: Nezakoniti prehodi državne meje med letoma 2008 in 2012 na območju RS	15
Grafikon 2: Nezakoniti prehodi državne meje med letoma 2008 in 2012 v RS glede na državljanstvo	15
Grafikon 3: Delež obravnavanih nezakonitih prehodov državne meje na območju PU Maribor z vidika celotne RS	17
Grafikon 4: Nezakoniti prehodi državne meje na območju PU Maribor med letoma 2008 in 2012.....	19
Grafikon 5: Nezakoniti prehodi državne meje na območju PU Maribor med letoma 2008 in 2012 glede na državljanstvo	20

KAZALO SLIK

Slika 1: Zemljevid policijskih uprav na območju RS.....	11
Slika 2: Zemljevid RS z državnimi mejami.....	12
Slika 3: Slovenski biometrični potni list (zunanost in notranjost)	25
Slika 4: Dovoljenje za prebivanje RS za tujce, izdano v kartični izvedbi (sprednja in hrbtna stran)	26
Slika 5: Vizum.....	27

KAZALO TABEL

Tabela 1: Nezakoniti prehodi državne meje med letoma 2008 in 2012 na območju RS glede na državljanstvo.....	14
Tabela 2: Nezakoniti prehodi državne meje na območju PU Maribor med letoma 2008 in 2012 glede na državljanstvo	18

KAZALO PRILOG

Priloga 1: Specialistična oprema policijskih postaj za izravnalne ukrepe.....	55
Priloga 2: Uradni zaznamek o zadržanju	58
Priloga 3: Sklep o pridržanju/Odločba o zadržanju.....	59

Priloga 4: Plačilni nalog	60
Priloga 5: Sklep o začasnem odvzemu	62
Priloga 6: Sklep o ugotovitvi, da storilcu ni bil začasno odvzet dokument, premičnina ali vrednostni papir	63

SEZNAM UPORABLJENIH KRATIC

EU – Evropska unija

MNZ – Ministrstvo za notranje zadeve

MMP – Mednarodni mejni prehod

PPIU – Policijska postaja za izravnalne ukrepe

PU – Policijska uprava

RS – Republika Slovenija

SIS – Schengenski informacijski sistem

ZDA – Združene države Amerike

ZNDM – Zakon o nadzoru državne meje

ZNPPol – Zakon o nalogah in pooblastilih Policije

ZP – Zakon o prekrških

ZTuj – Zakon o tujcih

1 UVOD

OBRAZLOŽITEV TEME IN PROBLEMA

Migracije oziroma selitve narodov so sestavni del zgodovine. Skupine ljudi so se zaradi iskanja boljših pogojev za preživetje preseljevala na območja, kjer so bile iz različnih razlogov možnosti za preživetje lažje in boljše. Ljudje so se selili že v prazgodovini. Takrat so se plemena preseljevala zaradi iskanja živeža in rodovitne zemlje, na kateri bi lahko pridelovali hrano. V kasnejših obdobjih so bila obljudena območja že poseljena, zato so se plemena oziroma skupine ljudi začele med seboj bojevati in se zapletati v nasilne spore. Skozi različna obdobja se je število ljudi drastično povečalo. Prav tako so se skupine ljudi, ki so živele v skupnem in prijaznem okolju, med seboj povezale in se zaščitile na različne načine.

V novejši zgodovini so nastale države, ki so svoja ozemlja zaščitile z državno mejo in tako preprečile prosto prehajanje ljudi. Za vstop na svoje ozemlje pa so uvedle določene pogoje, ki jih je moral posameznik, če je želel prestopiti državno mejo, izpolnjevati. Uvedeni so bili potni listi in različna dovoljenja (vizumi, dovoljenje za prebivanje itd.)

Preveliko priseljevanje ljudi oziroma imigracija tujcev v posamezno državo pa lahko oslabi njeno delovanje, predvsem njen ekonomski in socialni položaj. Tujci, ki se priselijo v neko državo, so na to območje prišli »s trebuhom za kruhom«. To pa pomeni, da so cenejša delovna sila, ki dela praviloma opravlja učinkovitejše in kvalitetnejše. S tem pa izpodrivajo domačo delovno silo, ki ostane brez zaposlitve. Ob tovrstnem množičnem pojavu se slabša ekonomski položaj družbe (Lotter, Friedrich; Bratož, Rajko; Castritus, Helmut (2008): Premiki ljudstev na območju Vzhodnih Alp in Srednjega Podonavja med antiko in srednjim vekom).

Večje kot je zanimanje za prihod tujcev v neko državo, večji in zahtevnejši so pogoji, potrebni za vstop v državo. Izpolnjevanje pogojev je zahtevano s strani vstopne države. Za veliko ljudi so postavljeni pogoji oziroma zahteve, potrebne za vstop v državo, prevelike in jih ne morejo izpolnjevati. Za to lahko obstaja več razlogov, in sicer:

- državna ureditev države, v kateri prebiva tujec, ki se želi preseliti,
- višina denarnih sredstev, ki so potrebna za prestop državne meje,
- predhodno urejen status zaposlitve v državi, v katero se tujec seli itd.

Ker mnogo ljudi ne more izpolnjevati glavnih, zgoraj navedeni razlogov, ob tem pa so v matični državi v brez izhodnem položaju (brez zaposlitve, velike družine, neznosen

ekonomski položaj, ...), državno mejo prestopijo na nedovoljen način oziroma v nasprotju s predpisi.

Republika Slovenija (v nadaljevanju RS) je glede na svoj teritorialni položaj ter svoja članstva v različnih integracijah zelo mamljiva za prihod tujcev. Mnogo izmed njih državno mejo prestopi na nedovoljen način oziroma nezakonito. RS je 21. 11. 2007 postala članica Schengenskega območja, kar pomeni, da se trenutno varuje zunanja meja Schengenskega območja z Republiko Hrvaško. Na »notranjih« državnih mejah (državna meja z R Italijo, R Avstrijo in R Madžarsko) pa se mejne kontrole ne izvaja več. S tem je omogočen prost pretok oseb in stvari. To pomeni, da se lahko nekdo, ki prestopi zunanjo Schengensko mejo, prosto giblje na območju celotnega Schengenskega območja.

V Schengenskem območju se trenutno nahaja 25 držav. Od tega 22 članic Evropske unije (vse, razen Bolgarije, Cipra, Hrvaške, Romunije, Irske in Združenega kraljestva Velike Britanije) in Švica, Norveška in Islandija, ki niso članice EU, so pa vključene v Schengenske integracije.

Postopki policije s tujci, ki so državno mejo prestopili na nedovoljen način oziroma na način v nasprotju z zakonom, veljajo za izredno zahtevne in hkrati tudi med policisti nepriljubljene iz več razlogov:

- postopki zahtevajo poznavanje večjega števila različni predpisov,
- noben postopek ni identičen drugemu postopku,
- postopek z nezakonitim pribežnikom mora zaradi izvedbe nadaljnjih postopkov biti izredno kvaliteten. Kvalitetna izvedba postopka je potrebna zaradi nadaljnjega vračanja tujca v matično državo oziroma odstranitev tujca iz države,
- nezakonita dejanja v zvezi s prehodom državne meje oziroma sprovajanjem čez državno mejo so zelo dobičkonosna ter na mednarodni lestvici nezakonito pridobljenih sredstev zasedajo zelo visoko mesto, po nekaterih podatkih pa se po dobičku nahajajo takoj za kaznivimi dejanji s področja prepovedanih drog in preprodaje orožja, kar pomeni, da je potrebno izvesti vse ukrepe, da se primejo tudi osebe, ki so organizirale nezakonit prehod državne meje ter od tujcev za prestop meje zahtevale velike vsote denarja,
- postopki s tujci veljajo za zelo dolgotrajne (povprečno šest ur),
- postopki se pogosto zapletejo.

V delu postavljam in preverjam naslednje hipoteze:

Hipoteza 1: Sestava oseb, glede na državljanstvo, ki nezakonito prestopijo državno mejo na območju PU Maribor, je podobna sestavi državljanstva tujcev, ki nezakonito prestopijo državno mejo na območju celotne RS.

Hipoteza 2: Postopek Policije s tujcem, ki je državno mejo prestopil na nedovoljen način, je zelo zahteven.

Hipoteza 3: Pri postopku s tujcem, ki je nezakonito prestopil državno mejo, nastanejo veliki stroški, ki bremenijo proračun RS.

Hipoteza 4: Nezakoniti prehod državne meje se po slovenski zakonodaji obravnava kot prekršek.

Zbiranje podatkov za diplomsko delo je potekalo predvsem iz študije zakonskih predpisov s področja tujcev, razpoložljive dokumentacije z omenjenega področja ter lastnega poznavanja tujske problematike. Statistični podatki, vsebovani v diplomskem delu, so pridobljeni z analizo letnih poročil o delu Policije med letoma 2008 in 2012 ter letnimi poročili o delu Policijske uprave Maribor med letoma 2008 in 2012, ki so dosegljiva na spletnih straneh Policije.

Hipoteze sem primerjal z analizo oziroma študijo primera.

2 MIGRACIJE SKOZI ČAS

2.1 SPLOŠNO

Migracije so v zgodovini človeštva zelo pomemben dejavnik vsakdanjega življenja. Ljudje so se in se bodo selili iz manj razvitih držav oziroma okolij v bolj razvite dele sveta.

V Evropi so se velika preseljevanja narodov začele med 3. in 6. stoletjem. Preseljevanje so povzročila plemena iz azijskih step (Huni), ki so se pomikale proti vzhodni in osrednji Evropi. Posledično je to povzročilo, da so se vzhodno-germanska plemena začela pomikati proti zahodu in jugu Evrope. Slovani in Germani so nato na novo naseljenih območjih Rimskega cesarstva ustanovili svoje države. V kasnejših obdobjih tako množičnega preseljevanja, da bi se preseljevala celotna ljudstva, ni bilo. Državne meje posameznih držav so se na območju Evrope relativno hitro spreminjale in se še vedno spreminjajo. K temu so botrovale različne vojne (še posebej prva in druga svetovna vojna) ter združevanje ali osamosvajanje posameznih držav (bivša Jugoslavija, Češkoslovaška itd).

2.2 MIGRACIJE NA OBMOČJU RS

Na območju RS lahko migracije razdelimo na tri večje dele ali valove. V Sloveniji je do 90-ih let 20. stoletja prevladovala emigracija (emigracija (lat. emigrare) – izseliti se; izseljevanje ali beg v tujino). Imigracija (Imigracija (lat. imigrare) – priseliti se; priseljevanje; vseljevanje v neko deželo za stalno) pa se bolj množično pojavlja šele od leta 1991 dalje.

Prvi val emigracije lahko postavimo v čas Avstro-Ogrske oziroma v 90-ih letih 19. stoletja. Pred prvo svetovno vojno se je veliko Slovencev izseljevalo predvsem v ZDA. ZDA so bila v tistem času mnogim Slovencem »luč na koncu predora« ali objudena dežela. Danes so znani primeri, ko je nekaterim izseljencem po iskanju »boljšega jutri« uspelo, medtem ko se je velika večina ljudi domov vrnila še bolj revna, kot je bila pred preselitvijo. V tem času imigriranja na območje Slovenije praktično ni bilo. V obdobju pred prvo svetovno vojno so se številni evropski narodi številčno okrepili, medtem ko je bila emigracija na slovenskih tleh tako močna, da se je število Slovencev, živečih na takratnem ozemlju Slovenije, močno zmanjšalo.

Kot drugi val emigriranja lahko označimo obdobje med obema svetovnima vojnama (1919–1941). Mnogo Slovencev se je v tem času odseljevalo iz podobnih razlogov kot v prvem valu selitev. V letih pred drugo svetovno vojno pa je bil predvsem na Primorskem, ki je v tem času spadala pod italijansko oblast, prisoten strah pred fašizmom. To je povzročilo, da se je veliko ljudi odselilo oziroma emigriralo predvsem v

Južno Ameriko. Danes so iz tega obdobja najbolj znane »emigracijske skupnosti« v Argentini.

Kot tretji val emigriranja in imigriranja pa lahko opredelimo čas po 2. svetovni vojni. Po 2. svetovni vojni je bilo veliko Slovencev preseljenih prisilno, prav tako se je veliko ljudi zaradi iskanja zaposlitve preselilo v Nemčijo in Avstrijo. Do konca 60-ih let je bila Slovenija tipična emigracijska država, nato pa se je stanje obrnilo in je postala pretežno imigracijska država. V 60-ih letih prejšnjega stoletja se je na območje Slovenije začelo priseljevati veliko ljudi iz južnejših predelov takratne Jugoslavije. (Granda, Stane (2008): *Slovenija. Pogled na njeno zgodovino.*).

Ko je Slovenija leta 1991 postala samostojna država, je ponovno postala zelo zanimiva z vidika priseljevanja predvsem s strani tujcev iz držav bivše Jugoslavije. Razlogov za priseljevanje je bilo več. Od divjanja vojn na območju Hrvaške, BiH in Kosova, kot tudi naglo razvijajočega gospodarstva RS. Ko je RS postala članica EU in Schengenskega območja, je ponovno postala zanimiva, vendar pa v večini primerov samo za prehod državne meje in tranzit v drugo ciljno državno EU (Italija, Nemčija, Francija ...).

V zdajšnjem obdobju je zaradi gospodarske krize in posledično visoke brezposelnosti ponovno zaznati emigracijo Slovencev predvsem v Avstrijo in Italijo.

RS je za zaščito svojih interesov sprejela vrsto predpisov, ki določajo, katere pogoje morajo tujci izpolnjevati za vstop in prebivanje na slovenskem ozemlju. Pred vstopom RS v evropske integracije so bili predpisi povsem lastni, medtem ko so po vstopu v EU in Schengen morajo biti usklajeni s predpisi, ki sta jih sprejeli obe skupnosti. Najpomembnejši predpis, ki predpisuje pogoje, potrebne za vstop, izstop in prebivanje na ozemlju RS, je Zakon o tujcih. Zakon o tujcih je usklajen z več predpisi, ki so jih sprejeli zakonodajni organi evropskih skupnosti, od katerih sta prav gotovo najpomembnejša Zakonik o schengenskih mejah in Skupna konzularna navodila o vizumih za diplomatsko-konzularna predstavništva. Na kakšen način bo RS varovala svoje državne meje, je predpisano v Zakonu o nadzoru državne meje. Prebivanje tujcev na območju RS ureja Zakon o prijavi prebivališča. Posamezni postopki, obravnave kaznivih dejanj v zvezi nezakonitega prehajanja državne meje, so predpisani v Zakonu o kazenskem postopku, sama opredelitev kaznivih dejanj pa v Kazenskem zakoniku. V kolikor gre za prekršek, ki je opredeljen v Zakonu o tujcih ali v drugem predpisu s področja meje in tujcev, pa mora biti izveden v skladu s splošnima predpisoma, ki predpisujeta samo izvedbo postopka, in sicer Zakon o prekrških in Zakon o upravnem postopku. Posamezna pooblastila in pristojnosti Policije pa so natanko opredeljena in opisana v Zakonu o nalogah in pooblastilih Policije. RS ima tudi vrsto drugih predpisov, ki obravnavajo področje meje in tujcev, in sicer Zakon o zaposlovanju in delu tujcev, Zakon o preprečevanju dela in zaposlovanja na črno, Zakon o potnih listinah in drugi, vendar niso neposredno obravnavani v tem diplomskem delu.

3 NEZAKONITI PREHOD DRŽAVNE MEJE

Prestop državne meje je vsako človekovo gibanje čez državno mejo (1. odstavek 15. člena ZNDM-2).

Prehode čez državno mejo v slovenskem pravnem redu urejata zlasti:

- Zakon o tujcih (ZTuj-2, Ur. list RS, št. 50/2012) in
- Zakon o nadzoru državne meje (ZDNM-2, Ur. list RS, št. 35/2010 s spremembami in dopolnitvami).

V drugem členu Zakona o nadzoru državne meje (ZDNM-2) je določeno, da se nadzor na državni meji RS opravlja z namenom:

- zavarovanja življenja in zdravja ljudi;
- preprečevanja in odkrivanja kaznivih dejanj in prekrškov ter odkrivanja in prijemanja njihovih storilcev;
- preprečevanja nedovoljenih migracij;
- zagotavljanja varnosti ljudi, premoženja in okolja;
- preprečevanja in odkrivanja druge nevarnosti za javno varnost in red.

Če hoče tujec (oseba, ki ni državljan RS) prestopiti državno mejo, mora izpolnjevati pogoje, zahtevane z zakonom. V 7. členu ZTuj-2 je navedeno, da je temeljna listina za prestop državne meje potni list, razen če z zakonom ali drugo mednarodno pogodbo ni določeno drugače.

V kolikor tujec ne poseduje potne ali druge listine, potrebne za prestop državne meje, ali državno mejo prestopi izven zato določenega mesta (mejni prehod), je v RS vstopil na nedovoljen – nezakoniti način.

Omenjeno ravnanje se po slovenski zakonodaji obravnava kot storitev prekrška.

Mejno kontrolo na državnih mejah izvaja Policija. Kontrola zunanje državne meje (državna meja med Republiko Hrvaško in RS) se izvaja na mejnih prehodih in »zeleni meji« (področje med mejnimi prehodi).

Policija je organ v sestavi Ministrstva za notranje zadeve RS in opravlja naloge na treh ravneh: državni, regionalni in lokalni. Zagotavljati mora varnost vsem prebivalcem RS (promocijska zloženska MNZ (2011)).

Notranja razdeljenost na tri ravni pomeni, da je Policija hierarhično sestavljena iz Generalne policijske uprave, ki se nato deli na osem policijskih uprav (PU). PU so

sestavljene iz policijskih postaj, ki lahko imajo eno ali več policijskih pisarn. Policijske postaje se razlikujejo tudi med samim področjem dela, in sicer: policijske postaje s splošnim delovnim področjem, postaje prometne policije, postaje konjeniške policije in vodnikov službenih psov ter postaje letališke policije. Na večjih mejnih prehodih se nahajajo postaje mejne policije, ki izvajajo kontrolo potnikov in dejavnosti pri vstopu oziroma izstopu iz ozemlja RS. Po vstopu RS v Schengenske integracije so bile ukinjene policijske postaje na mejnih prehodih, ker so postale del »notranje meje«. Ob tem je bilo ustanovljenih šest policijskih postaj za izravnalne ukrepe (PPIU). Te izvajajo pooblastila mejne kontrole v notranjosti ozemlja RS. PPIU-ji so bili ustanovljeni na policijskih upravah, ki imajo na svojem območju »notranjo mejo«. Te so PU Koper, PU Nova Gorica, PU Kranj, PU Maribor, PU Murska Sobota in PU Ljubljana, na kateri je bila PPIU ustanovljena zaradi njene strateške lege ter območja, ki ga pokriva. Delo na območju PU Celje trenutno izvaja PPIU Maribor, saj je PPIU Celje v fazi ustanavljanja.

Ob tem velja poudariti, da je slovenska policija organizirana enotno, po celotni državi, ter da velja zanjo enak pravni red. Prav tako so policijske postaje na območju celotne RS medsebojno primerljive tako glede področja izvajanja posameznih nalog, delovnih mest policistov, plačilnih razredov policistov, nazivov, možnosti izobraževanja itd. (Anželj, Darko (2001); *Management v Policiji*).

Slika 1: Zemljevid policijskih uprav na območju RS

Vir: Policija (2013)

3.1 DRŽAVNE MEJE REPUBLIKE SLOVENIJE

Republika Slovenija, ima, skupaj 1382 km državne meje, od tega 921 km kopenske, 413 km rečne in 48 km morske državne meje.

Državna meja med RS in Republiko Avstrijo poteka v dolžini 330 km, od tega je 251 km kopenske in 79 km rečne državne meje. Državna meja z Republiko Avstrijo je bila določena s Saintgermainsko pogodbo leta 1919 in Avstrijsko državno pogodbo leta 1955.

Državna meja z Republiko Italijo poteka v dolžini 280 km. 201 km meje poteka po kopnem, 31 km po rekah in 48 km po morju. Državna meja med Republiko Italijo in RS je bila dokončno določena s Pariško mirovno pogodbo (1947), Londonskim memorandumom (1954) in Osimskimi sporazumi leta 1975.

Mejna črta z Republiko Madžarsko je bila določena s Trianonsko mirovno pogodbo leta 1920 ter poteka v skupni dolžini 102 km. Od tega je 89 km kopenske in 13 km rečne državne meje.

Državna meja z Republiko Hrvaško poteka v skupni dolžini 670 km. Meja, ki še ni dokončno določena, poteka 380 km po kopnem in 290 km po rekah. (sl.wikipedia)

Slika 2: Zemljevid RS z državnimi mejami

Vir: Agencija RS za okolje (2011)

Državna meja med Republiko Italijo, Republiko Avstrijo in Republiko Madžarsko je po vstopu RS v Schengenske integracije postala notranja Schengenska meja, kar pomeni, da se fizične mejne kontrole ne izvaja več, medtem ko je državna meja z Republiko Hrvaško zunanja meja Schengenskega območja, kar pomeni, da se mejna kontrola izvaja poostreno.

3.2 STATISTIKA NEZAKONITIH PREHODOV NA OBMOČJU RS S POUDARKOM NA PU MARIBOR

Nezakoniti prehodi državne meje se iz leta v leto razlikujejo. Obstajajo obdobja, ko je nezakonitih prehodov državne meje več, in obdobja, ko je tovrstnih kršitev manj.

Razlogov za gibanje števila nezakonitih migracij je več, in sicer:

- velika gospodarska in socialna kriza v določeni državi (npr. velika brezposelnost),
- vojno stanje v določeni državi ali drugi veliki nemiri,
- drugi izredni dogodki (poplave in druge naravne nesreče itd.).

Iz statističnih podatkov (letna poročila o delu Policije, 2008-2013) je razvidno, da je število nezakonitih pribežnikov glede na državljanstvo zelo različno in v veliki meri odvisno od razmer v posamezni državi, iz katere prihajajo.

Prav tako je opaziti tudi zmanjšanje števila nezakonitih prehodov državne meje zaradi vizumske liberalizacije ali včlanitve določene države v mednarodno integracijo (npr. Hrvaška, Kosovo, Srbija).

Tabela 1: Nezakoniti prehodi državne meje med letoma 2008 in 2012 na območju RS glede na državljanstvo

Državljanstvo	2008	2009	2010	2011	2012	Skupaj
Afganistan	6	13	54	215	295	583
BiH	127	206	162	31	46	572
Hrvaška	160	109	94	80	86	529
Turčija	155	36	51	126	111	479
Srbija	216	86	54	71		427
Kosovo	150	93	33	34	69	379
Albanija	63	46	85	44	76	314
Slovenija	50	60	56	42		208
Somalija				15	128	143
Alžirija				4	122	126
Makedonija	69	47				116
Pakistan			3	41	55	99
Sirija				2	65	67
Italija		6	20			26
Iran			4	19		23
Rusija	4	17				21
Zasedeno Palestinsko območje			20			20
Druge države	196	122	156	166	332	951
SKUPAJ	1000	719	636	724	1053	4132

Vir: Letna poročila Policije za leto 2008 – 2012

Iz tabele je razvidno, da je gibanje tujcev, ki so bili prijeti s strani slovenskih varnostnih organov pri nezakonitem prehodu državne meje, iz leta v leto drugačno. Število tujcev iz posamezne države je povsem odvisno od družbenih razmer v tej državi. V kolikor v posamezni državi poteka vojna oziroma se odvijajo drugi nemiri, se posledično opazi povečano število prijatih nezakonitih pribežnikov te države. V letu 2008 so prevladovali nezakoniti pribežniki iz Srbije, Kosova (ponovni nemiri na Kosovu ter spori med prebivalstvom srbske in albanske narodnosti). V letu 2011 je bil zaznan velik porast nezakonitih pribežnikov iz Afganistana (215 tujcev), Pakistana (41 tujcev) in Irana (19 tujcev). Razlog nezakonitih prehodov je zagotovo v vojnah, ki se odvijajo v navedenih državah. V letu 2012 pa prevladujejo nezakoniti pribežniki iz Somalije (128 tujcev), Alžirije (122 tujcev) in Sirije (65 tujcev). V tem letu in še danes so to vojna območja.

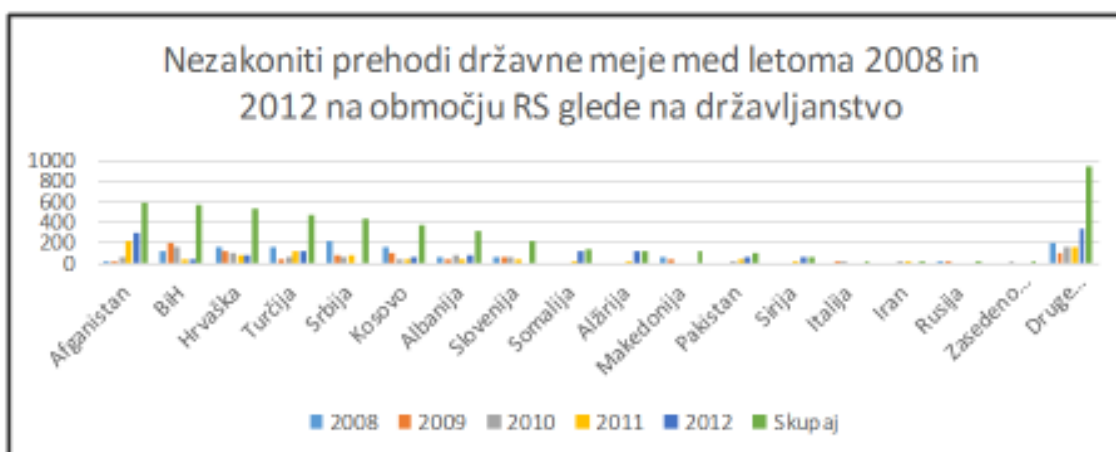
Grafikon 1: Nezakoniti prehodi državne meje med letoma 2008 in 2012 na območju RS

Vir: Letna poročila Policije za leto 2008–2012

Iz zgornjega grafikona je razvidno, da so nezakoniti prehodi državne meje po letu 2010 v vzponu. Razlog povečanega števila tovrstnih kršitev je zagotovo povečano število večjih družbenih sporov na območju držav severne Afrike (Alžirija, Egipt, Sirija) ter še vedno trajajoča vojna v Afganistanu in okolici.

Grafikon 2: Nezakoniti prehodi državne meje med letoma 2008 in 2012 v RS glede na državljanstvo

Vir: Letna poročila Policije za leto 2008 - 2012

Iz zgoraj prikazanega grafikona je razvidno, da se število tujcev, ki prihajajo iz držav, kjer potekajo družbeni nemiri že dalj časa (nekaj zadnjih let) ne spreminja, oziroma ostaja na podobnem nivoju. Primer so tujci iz Afganistana, kjer vojna in drugi nemiri

znotraj države potekajo že več let. Zato je tudi število teh državljanov, prijetih pri nezakonitem prehodu državne meje, konstantno veliko.

Statistika nezakonitih prehodov na območju PU Maribor

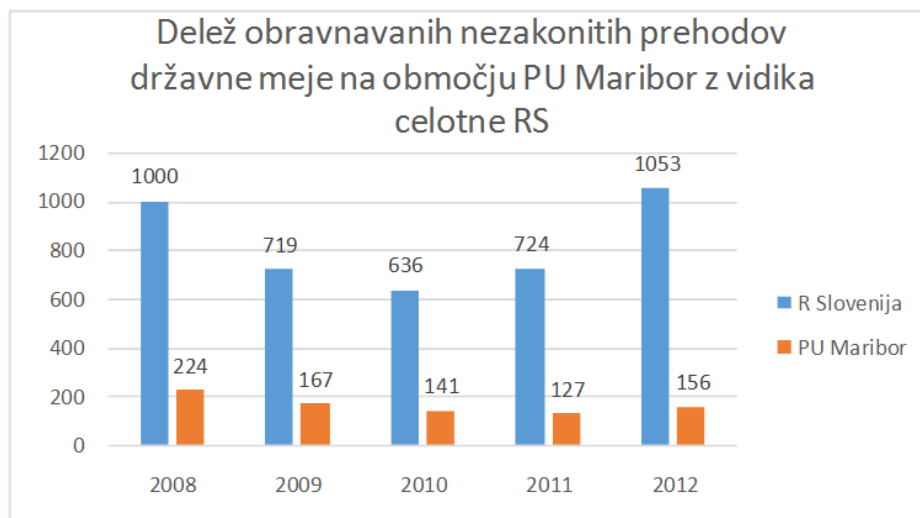
Policijska uprava Maribor opravlja nadzor oziroma kontrolo državne meje z Republiko Hrvaško v dolžini 90 kilometrov. Promet preko državne meje poteka preko osem mejnih prehodov.

Državna meja (zunanja Schengenska meja), ki jo varuje PU Maribor, poteka preko zelo različnega geografskega območja (Haloze, Dravsko polje, Ptujsko polje, ...). Glede na raznolikost geografskega območja je varovanje državne meje z vidika Policije zelo zahtevno. Varovanje »zelene« meje opravljajo na območju PU Maribor naslednje policijske enote: PP Ormož, PP Gorišnica in PP Podlehnik. Večji mednarodni mejni prehodi na območju PU Maribor so organizirani v samostojne policijske enote: PMP Gruškovje, PMP Središče ob Dravi in PMP Zavrč. Postaje mejne policije opravljajo nadzor in kontrolo na samem območju mejnega prehoda ter v bližnji okolici mejnega prehoda. Varovanje preostalega območja opravljajo krajevno pristojne policijske postaje.

Policijska uprava Maribor opravlja tudi s 50 km notranje Schengenske meje z Republiko Avstrijo (PU Maribor, 2013).

Delež prijetih nezakonitih pribežnikov na območju PU Maribor je glede na dolžino državne meje in glede na skupno število nezakonitih prehodov državne meje na območju celotne Slovenije sorazmerno velik.

Grafikon 3: Delež obravnavanih nezakonitih prehodov državne meje na območju PU Maribor z vidika celotne RS

Vir: Letna poročila Policije o delu med letoma 2008 in 2012 in letna poročila o delu PU Maribor med letoma 2008 in 2012

Iz zgoraj prikazanega grafikona je razvidno, da je gibanje števila prijetih nezakonitih pribežnikov na območju PU Maribor identično gibanju števila prijetih nezakonitih pribežnikov na območju celotne RS. Prav tako je delež prijetih tujcev na območju PU Maribor v primerjavi z vsemi prijetimi tujci zaradi nezakonitega prehoda državne meje relativno velik.

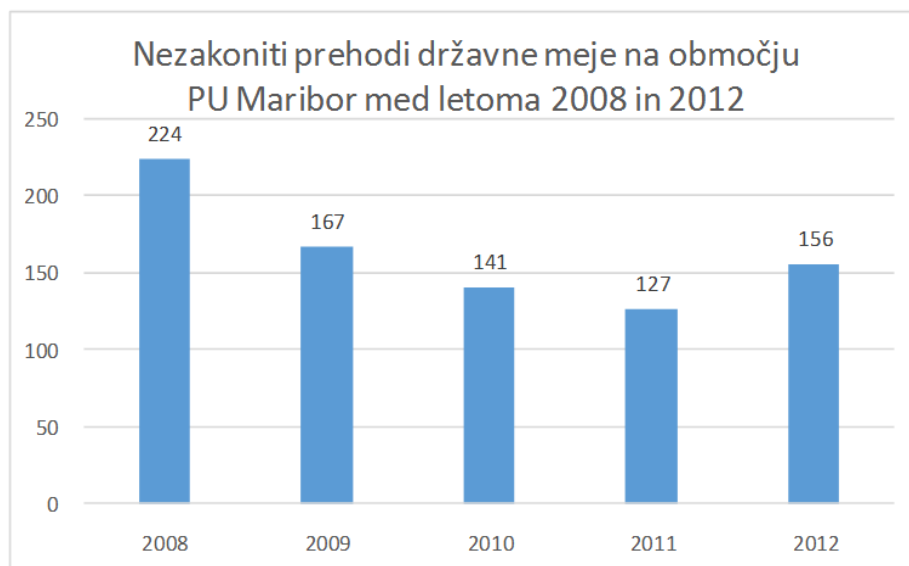
Tabela 2: Nezakoniti prehodi državne meje na območju PU Maribor med letoma 2008 in 2012 glede na državljanstvo

Državljanstvo	2008	2009	2010	2011	2012	Skupaj
Hrvaška	69	35	32	14	32	182
BiH	19	48	35	5	10	117
Afganistan	1	7	13	45	38	104
Srbija	41	11	8	19	8	87
Slovenija	19	20	19	13	6	77
Turčija	15	8	9	15	20	67
Kosovo	25	3	2	1	8	39
Makedonija	12	17	3		4	36
Albanija	2	6	6			14
Ukrajina	12			2		14
Somalija					9	9
Črna Gora	6					6
Romunija			2	4		6
Rusija					5	5
Pakistan				3		3
Slovaška				3		3
Egipt		2				2
Druge države	3	10	12	3	16	44
SKUPAJ	224	167	141	127	156	815

Vir: Letna poročila PU Maribor za leto 2008–2012

Tudi sama struktura nezakonitih pribežnikov glede na državljanstvo je podobna strukturi tujcev, prijetih na območju celotne države (tabela 1).

Grafikon 4: Nezakoniti prehodi državne meje na območju PU Maribor med letoma 2008 in 2012

Vir: Letna poročila PU Maribor za leto 2008 – 2012

V grafikonu številka 4 je razvidno število prijatih tujcev zaradi nezakonitega prehoda državne meje na območju PU Maribor. Glede na dejstvo, da PU Maribor varuje le 10,13 odstotkov celotne državne meje v RS (brez vštete morske meje), je število prijatih nezakonitih pribežnikov nedvomno veliko. Tukaj velja poudariti, da vsi tujci niso prijati pri samem nezakonitem prehodu državne meje na samem mejnem območju, ampak tudi v notranjosti. To pomeni, da so tujci državno mejo prestopili na območju drugih policijskih uprav in so bili na območju PU Maribor samo prijati. Razlog tako velikega števila nezakonitih pribežnikov na območju PU Maribor je tudi relativno majhna slovenska razdalja med Republiko Hrvaško in Republiko Avstrijo, kakor tudi lahko prehodno območje (gričevnata pokrajina).

Grafikon 5: Nezakoniti prehodi državne meje na območju PU Maribor med letoma 2008 in 2012 glede na državljanstvo

Vir: Letna poročila PU Maribor za leto 2008–2012

Iz zgornjega grafikona je razvidno podobno razmerje števila prijetih tujcev posameznih držav na območju PU Maribor glede na vse prijete tujce v RS. Iz grafikona je razvidno tudi, da je na tem območju povečano število nezakonitih prehodov državne meje storjenih s strani državljanov Republike Hrvaške. Tukaj velja poudariti, da ne gre za tipične nezakonite prehode državne meje, saj ima veliko državljanov Republike Hrvaške na območju RS obdelovalna zemljišča (njive, vinograde, sadovnjake itd.) in tako državno mejo preko maloobmejnega prehoda prestopijo brez ustreznih listin, potrebnih za vstop.

Primer: Državljan Republike Hrvaške ima na območju RS njivo. S svojim traktorjem (osebni vozilom ali drugim vozilom) prestopi državno mejo med RS in Republiko Hrvaško na maloobmejnem mejnem prehodu, zaščitenim z »rampo«. Za dvig ovire poseduje ustrezen ključ. Na območju RS je iz kakršnegakoli razloga kontroliran s strani policistov, pri tem pa ne poseduje ustreznih listin, potrebnih za prestop državne meje (osebna izkaznica, potni list, ...). Z omenjenim ravnanjem je tujec – državljan Republike Hrvaške – storil prekršek nezakonitega prehoda državne meje.

Če iz statističnih podatkov izvzamemo nezakonite prehode, storjene s strani državljanov Republike Hrvaške, pa je struktura tujcev zelo podobna strukturi prijetih tujcev na celotnem območju RS.

3.3 POSAMEZNE ZNAČILNOSTI NEZAKONITIH PREHODOV

Iz posameznih postopkov s tujci, ki so nezakonito prestopili državno mejo je bilo ugotovljeno, da tujci državno mejo prestopijo praviloma s pomočniki oziroma t.i. »sprovajalci«.

Več kot 90 odstotkov nezakonitih prehodov državne meje organizirajo zelo dobro organizirane kriminalne združbe (Batis; (2004), *Skrozi Slovenijo na zahod*, Revija Obramba, stran 59-61).

Nezakonite migracije po dobičkonosnosti, zraven trgovanja s prepovedanimi drogami in orožjem, sodijo med najhitreje rastoče. Že v letu 2002 naj bi po podatkih, pridobljenih s strani Mednarodne organizacije za migracije združenih narodov (UNIOM), nezakonito sprovajanje ljudi čez državno mejo s pripadajočimi dejavnostmi (ponarejanje listin, orožje, ...) znašalo šest do devet milijard ameriških dolarjev letno na svetovni ravni. Današnji zaslužki kriminalnih združb so zagotovo bistveno večji (Dakič, Prelec; (2006). *Tvegana pot v Evropo*, Revija Obramba, stran 26-28).

Iz lastnih izkušenj, pri obravnavi posameznih primerov tujcev, ki so nezakonito prestopili državno mejo, je bilo ugotovljeno, da tujci državno mejo prestopijo največkrat peš. Osebe, ki proti plačilu nezakonito sprovajajo ljudi čez državno mejo, tujce pripeljejo v neposredno bližino zelene meje in jih tam odložijo. Nato jim pokažejo pot oziroma smer, po kateri morajo hoditi, da bodo prispeli do dogovorjene točke, kjer jih bodo sprovajalci ponovno prevzeli ter opravili nadaljnji prevoz do naslednjega cilja. Sprovajalci gredo čez državno mejo legalno preko mejnega prehoda, največkrat sami in z vozilom. V kolikor je sprovajalcev več, gre eden izmed njih skupaj s pribežniki ter jim neposredno kaže pot, po kateri morajo hoditi.

Za prehod meje se uporabljajo težko prehodna in geografsko zelo zahtevna območja (gosto poraščeni hribi, manjši potoki itd.). Prav tako so posamezni nezakoniti prehodi dobro organizirani z vidika prevoza, kraja prehoda, časa in ostalih dejavnikov (navzočnost policije itd.).

Zaradi zgoraj navedenih razlogov so prijete nezakoniti pribežniki velikokrat zelo izčrpani, umazani, lačni, žejni, ...

3.4 TEHNIKE IN OPREMA SLOVENSKE POLICIJE ZA PREPREČEVANJE NEZAKONITIH PREHODOV DRŽAVNE MEJE

Slovenska policija se je ob osamosvojitvi srečala z novim načinom dela, in sicer z varovanjem zelene meje. V času Jugoslavije je Policija oziroma takratna Milica opravljala kontrolo na mejnih prehodih, medtem ko so varovanje »zelene meje« izvajale oborožene sile takratne države. Z nastankom nove države, Republike Slovenije, je nadzor nad varovanjem celotne državne meje prevzela Policija.

V RS se je nakupilo veliko nove opreme, namenjene varovanju državne meje, prav tako se je povečalo število policistov na mejnih prehodih, ki varujejo »zeleno mejo«.

Ko je RS 21. 12. 2007 vstopila v Schengensko integracijo, so bili policisti, ki so naloge izvajali na mejnih prehodih na notranji državni meji (Avstrija, Italija in Madžarska), premeščeni na policijske enote, ki pokrivajo »zunanjost« Schengensko mejo (državna meja z Republiko Hrvaško).

Ustanovitev policijskih postaj za izravnalne ukrepe

Ob vstopu RS v Schengenske integracije, ob tem pa ukinitvi fizičnega varovanja »notranje državne meje«, je bilo ustanovljenih šest policijskih postaj za izravnalne ukrepe (PPIU). Te specializirane enote s področja tujske problematike izvajajo določene naloge varovanja državne meje tako na sami državni meji kot tudi v notranjosti ozemlja RS. Naloge, ki jih opravljajo, temeljijo predvsem na odpravljanju čezmejne kriminalitete, nedovoljenih migracij, odkrivanja tihotapljenja drog, orožja in ukradenih vozil.

»Izravnalni ukrepi so ukrepi, ki naj izravnavajo varnostni primanjkljaj, ki nujno nastane ob ukinitvi mejne kontrole na notranjih mejah. Ti ukrepi se izvajajo na notranjih mejah in v notranjosti države, skozi čezmejno policijsko sodelovanje, v okviru skupnega informacijskega sistema, imenovanega schengenski informacijski sistem (SIS), in skozi harmonizacijo zakonodaje držav članic«, (Gašperlin, Marko; (2008): *O procesu vključevanja Slovenije v schengensko območje*. Revija Varnost; str. 4).

Naloge te policijske enote so določene v ZNDM-2 ter se izvajajo predvsem na:

- cestnih komunikacijah (avtoceste, regionalne in lokalne ceste),
- javnih prevoznih sredstvih (avtobusi in vlaki),
- na objektih na mejnih območjih in objektih, pomembnih za čezmejni promet (letališča, železniške in avtobusne postaje).

Ob ustanovitvi PPIU-jev so bile te enote opremljene s posebno specialistično opremo za varovanje državne meje. Policisti pri delu uporabljajo:

- »Schengenbus« - posebno opremljeno kombinirano vozilo z vso opremo, ki se nahaja na sodobnem mejnem prehodu (naprave za odkrivanje ponaredkov, sodobna računalniška oprema, telekomunikacijska oprema, ...);
- »Regula« - priročna povečevalna naprava z možnostjo pogleda z različno svetlobo (navadna svetloba, UV 365, UV 254) za odkrivanje ponarejenih in prenarejenih listin;
- »Heart Beat« - detektor srčnega utripa je posebna naprava za pregled tovornih vozil z namenom odkrivanja zadrževanja oseb v le-teh, zlasti v primeru, ko ima

tovorno vozilo carinsko zalivko, ki je brez carinskih organov ni dovoljeno odstraniti;

- naprava za nočno opazovanje;
- termovizija;
- daljnogledi;
- »endoskop« - naprava, opremljena z majhno kamero za pregled težko dostopnih mest (rezervoar osebnega vozila, skriti prostori, ...);
- »Stinger« - sredstvo za prisilno ustavljanje vozil;
- detektor kovin;
- merilec radioaktivnosti;
- »Sabre 4000« - naprava za odkrivanje sledov prepovedanih drog in eksplozivnih snovi;
- »CO₂ tester« - naprava, ki zazna zvišan delež CO₂ v nekem zaprtem prostoru (primerna je za odkrivanje skritih oseb v tovornem delu polpriklopnika, zaščitenega s carinsko zalivko);
- druga specialistična oprema.

4 POGOJI, POTREBNI ZA VSTOP V RS

Pogoji, potrebni za vstop v RS, so navedeni v Schengenskem zakoniku ter se delijo na dva dela oziroma na dve vrsti tujcev:

- državljani EU oziroma državljani držav Schengenskega območja,
- državljani tretjih držav.

Državljan EU oziroma državljan države, ki je v Schengenskih integracijah, za prestop državne meje potrebuje veljavno osebno izkaznico ali potni list.

Državljan tretjih držav pa mora za prestop zunanje državne meje z RS izpolnjevati pogoje, določene v Schengenski konvenciji, in pogoje, določene v morebitnih dvostranskih meddržavnih pogodbah.

Temeljni pogoji so:

- veljavni osebni dokument (potni list ali osebna izkaznica),
- veljavni vizum, na podlagi katerega se dovoljuje vstop in/ali zadrževanje v državi, če je tako določeno v Zakoniku o Schengenskih mejah,
- veljavno dovoljenje za prebivanje na območju določene države,
- zadostna sredstva za preživljanje
- da tujec nima razpisa iskanja v SIS, s strani katerekoli članice Schengenske integracije
- da tujec ne predstavlja grožnje javnemu redu in varnosti, zdravju ljudi ali predstavlja grožnjo za mednarodne odnose katerikoli državi v Schengenu.

Pri vstopu tujca tretje države skozi zunanjo mejo Schengenskega območja se mora v potno listino obvezno vtisniti vstopni žig in pri izstopu iz Schengenskega območja izstopni žig.

4.1 LISTINE, KI SO POTREBNE ZA VSTOP NA OBMOČJE RS

Slovenska zakonodaja je listine, potrebne za vstop v RS, uskladila z zakonodajo EU in Schengenskega območja. Prav tako lahko zraven splošnih predpisov posamezne države sklenejo tudi dvostranske sporazume (npr. RS in Hrvaška).

Temeljna listina za prestop državne meje, ki je uveljavljena v vseh državah sveta je potni list. Potni listi se od države do države razlikujejo, medtem ko so določeni deli standardizirani ter jih ima večina novih listin. Gre za biometrično stran, opremljeno s fotografijo in strojno berljivo vrstico. V potni list se državljanom tretjih držav vtisne vstopna in izstopna štampljka, na podlagi katere se lahko spremlja in nadzira število

dni bivanja v določeni državi. Državljanom EU in Schengenskega območja se pri vstopu ali izstopu iz države žigi ne odtisnejo. Potni list služi kot dokumentacijski dokument.

Slika 3: Slovenski biometrični potni list (zunanost in notranjost)

Vir: lasten (2013)

Danes živimo v času, ko se različne države povezujejo v različne integracije ter si tako poskušajo olajšati tranzit oziroma migriranje ljudi znotraj njenih območij. V Schengenskem območju se mejna kontrola na notranjih državnih mejah ne izvaja več, vendar pa mora kljub temu vsak tujec, ki prestopi državno mejo, imeti veljavni potni list ali veljavno osebno izkaznico.

Nekateri tujci, ki so državljani držav, ki niso članice določenih mednarodnih povezav in nimajo sklenjenih medsebojnih meddržavnih pogodb, morajo za prestop državne meje zraven veljavnega potnega lista imeti tudi vizum, ki ga v matični državi izda veleposlaništvo države, v katero se vstopa. Z izdajanjem različnih vizumov se kontrolira število tujcev in časovno obdobje bivanja v določeni državi. Na podlagi Schengenskega zakonika, katerega določbe veljajo tudi pri nas, se vizumi lahko izdajo največ za dobo enega leta (365 dni) z omejitvijo števila dni bivanja (90) v obdobju šestih mesecev.

Če tujci želijo v določeni državi delati, morajo zaprositi za izdajo Dovoljenja za prebivanje. Dovoljenje za prebivanje se v RS izda tujcem, ki imajo predhodno že sklenjeno pogodbo o zaposlitvi ter rešen stanovanjski problem. Dovoljenja za prebivanje se lahko izdajo tujcem tudi iz drugih razlogov (npr. združitev družine, študij,

...). V tem primeru mora slovenski državljan na podlagi »garantnega pisma« jamčiti, da bo poskrbel za tujega državljana, ki želi prebivati na območju RS. Prvo dovoljenje za prebivanje se izda za dobo enega leta, nato pa se lahko podaljšuje tudi za daljša časovna obdobja. Dovoljenje za prebivanje se izda v »kartični« izvedbi.

Slika 4: Dovoljenje za prebivanje RS za tujce, izdano v kartični izvedbi (sprednja in hrbtna stran)

Vir: infotujci (2013)

Kot primer posebnega dvostranskega sporazuma je sporazum med RS in Republiko Hrvaško. Ko Republika Hrvaška še ni bila v EU, bi njeni državljanji za prestop državne meje (zunanje Schengenske meje) na podlagi Schengenskega zakonika potrebovali potno listino. RS in Republika Hrvaška sta sklenili dvostranski sporazum, ki je veljal le na območju RS, in sicer tako, da so njeni državljanji lahko državno mejo prestopili samo z osebno izkaznico. Ta izjema je veljala samo za območje RS. Če je državljan Hrvaške, ki je v RS vstopil na podlagi veljavne osebne izkaznice, želel vstopiti tudi na območje Avstrije, je moral državno mejo med RS in Republiko Hrvaško prestopiti s pomočjo potnega lista. Ker pa so državljanji Republike Hrvaške imeli omejitev dovoljenega časa bivanja na območju Schengenskega območja (90 dni), so pri vstopu na območje RS z osebno izkaznico prejeli poseben kartonček, na katerega se je odtisnila vstopna štampiljka. Sedaj, ko je Republika Hrvaška članica EU, pa lahko njeni državljanji državno mejo prestopajo v skladu z zakonodajo EU, se pravi na podlagi veljavne osebne izkaznice.

4.2 VRSTE VIZUMOV (A – D IN SKUPINSKI VIZUM)

»Vizum je dovoljenje, ki ga pristojno diplomatsko-konzularno predstavništvo RS v tujini izda tujcu, na podlagi katerega lahko, če ni razlogov za njegovo zavrnitev, vstopi v državo in v njej prebiva toliko časa, kolikor je določeno z vizumom. Vizum se lahko izda tudi samo za tranzit čez ozemlje RS, če izpolnjuje za tranzit predpisane pogoje oziroma je tujcu omogočen vstop v naslednjo državo« (MZZ RS).

Tranzitni vizum – vizum tipa B

Tranzitni vizum se izda tujcu, ki potuje iz države v državo preko neke druge države, za katero potrebuje posebno dovoljenje (vizum).

Tranzitni vizum se izda za enkratno, dvakratno ali večkratno potovanje. Vizum se izda v trajanju največ pet dni. Pridobi se v matični državi na veleposlaništvu države, ki vizum za tranzit preko države zahteva. Veleposlaništvo RS bo tujcu tranzitni vizum izdalo le v primeru, če bo nesporno dokazal, da ima namen RS le tranzitirati.

Primer:

Državljan Ukrajine poseduje veljavni vizum za kratkoročno bivanje tipa C zaradi poslovnega obiska v Italiji. Izdan vizum tipa C je omejen na enkratni vstop ter na ozemlje Italije. Če tujec iz Ukrajine v Italijo ne bo potoval z letalom, ampak z vozilom, si mora za potovanje preko ozemlja RS pridobiti tranzitni vizum tipa B. Danes se vizumi tipa C, omejeni na posamezno državo, ne uporabljajo več, tako da tudi vizumov tipa B ni več izdanih veliko oziroma so zelo redki.

Vizum za kratkoročno bivanje – vizum tipa C

To je najbolj pogosto izdan vizum. Tovrstni vizum se izda tujcem tretjih držav, ki so vizumsko obvezni. Namen je kratkoročno bivanje iz različnih razlogov: poslovni, turistični, osebni ali drugi. Izda se lahko za enkratni ali večkratni vstop. Trajanje vizuma je lahko 365 dni z omejitvijo števila dni bivanja (90) v obdobju šestih mesecev.

Bivanje se lahko omeji na posamezno državo, kar pa se v praksi redko dogaja.

Primer:

Državljan Moldavije želi v RS urediti nekaj poslovnih zadev. Na veleposlaništvu RS si pridobi vizum za kratkoročno bivanje tipa C, veljaven 365 dni za 90 dni bivanja. Vizum se izda za večkratni vstop ter z veljavnostjo za celotno Schengensko območje. To pomeni, da bo tujec v RS lahko vstopil večkrat, vendar pa mora paziti, da v šestih mesecih ne prekorači dovoljenega časa trajanja bivanja v dolžini 90 dni. Teoretično bi lahko tujec z omenjenim vizumom v RS bival 180 dni, saj lahko v šestih mesecih biva 90 dni.

Vizum za dolgoročno bivanje – vizum tipa D

Vizum za dolgoročno bivanje pomeni izdajo dovoljenja za vstop in prebivanje za čas urejanja dokumentacije, potrebne za pridobitev dovoljenja za prebivanje zaradi združitve družine. V praksi se vizum D ne uporablja več, toda posamezne države za

dolgoročno bivanje izdajajo različna dovoljenja za prebivanje. Tujec, ki si je v določeni državi želel urediti status zaradi združitve družine, se mu je izdal omenjeni vizum v trajanju od treh mesecev do enega leta.

Primer:

Državljan Rusije ima ženo, ki je državljanica RS. Zaradi združitve družine ima namen vstopiti v RS, da si bo lahko pridobil ustrezno dovoljenje za prebivanje. Za čas postopka urejanja in pridobitve ustreznega dovoljenja, se mu izda vizum tipa D za dobo enega leta.

Skupinski vizum

Skupinski vizum se izda za skupino oseb, ki želijo RS tranzitirati (tipa B) ali pa se bodo na območju RS zadrževali krajše časovno obdobje. Skupinski vizum veleposlaništvo izda v obliki A4 formata, na katerem so navedeni osebni podatki vseh oseb v skupini. Izda se za skupino najmanj petih oseb in največ petdesetih oseb.

Tranzitni vizum se izda samo za potovanje – prečkanje ali bivanje na ozemlju RS v dolžini največ 30 dni.

Primer:

V RS gostuje nogometna ekipa iz Turčije. Veleposlaništvo RS v Turčiji bo za celotno nogometno ekipo izdalo skupinski vizum, ki jim omogoča vstop in prebivanje določenega števila dni v RS.

4.3 VIZUMSKA LIBERALIZACIJA V RS

Schengenski pravni red med drugim določa tudi skupno vizumsko politiko. Temeljni predpis s tega področja je Uredba EU: *Skupna konzularna navodila o vizumih za diplomatsko-konzularna predstavništva*, objavljena v Uradnem listu EU št. C 326, 22/12/2005 str. 1–149. V kolikor je imela RS pred vstopom v Schengensko območje drugačno vizumsko politiko, jo je morala pred vstopom v integracijo uskladiti.

Evropska Unija ter članice Schengenskega območja stremijo k temu, da bi čim bolj olajšale tranzit in migracije ljudi, zato postopoma za posamezne države, ki so neposredno v bližini evropskih integracij ali so celo v postopku pristopa oziroma članstva v le-te integracije, zmanjšujejo pogoje, potrebne za vstop (ukinitev vizumov itd.)

5 PRIJETJE TUJCA, KI JE V RS VSTOPIL NA NEZAKONIT NAČIN

Opis obravnavanega primera

V diplomskem delu sem poskusil analizirati postopek obravnave nezakonitega prehoda državne meje z vsemi možnimi zapleti.

Diplomsko delo temelji na analizi praktičnega primera izmišljene osebe z naslednjimi osebnimi podatki:

Ime: *Sadiu* Priimek: *Sow* Datum rojstva: *1. 9. 1987*
Državljanstvo: *senegalsko* Naslov stalnega prebivališča: *Senegal, Pikine, Mbao, brez hišne številke*

Tudi pot tujca ter vse ostale okoliščine v zvezi z nezakonitim prehodom so izmišljene. Opisana pot nezakonitega prehoda je pa v resnici podobna tistim, ki jih tujci navajajo pri nezakonitih prehodih državne meje.

Opis okoliščin nezakonitega prehoda:

Tujec je državljan Senegala. V tej državi ima stalno prebivališče, je brez zaposlitve in ima družino s tremi otroki. Senegal je zapustil pred približno desetimi dnevi. Imel je namen potovati v Republiko Italijo, kjer si je želel poiskati zaposlitev. V Republiko Italijo že biva njegov bratranec, ki bi mu pomagal pri sami nastanitvi in iskanju zaposlitve. Obravnavani tujec je državne meje med Senegalom in Turčijo prestopil na zakonit način s pomočjo svojega potnega lista (za prehod državnih mej ni potreboval posebnih dovoljenj oziroma vizumov). V Turčiji je poznal neznanega moškega, ki mu je zagotovil, da ga proti plačilu 3.000 EUR nezakonito prepelje v Italijo. Tujec se je s tem strinjal, zato je zahtevani znesek plačal, neznan moški pa je uredil vse potrebno v zvezi z organizacijo nezakonitega prehoda državnih mej. Tri dni pred obravnavanim prijetjem je tujec v neznanem mestu na območju Turčije vstopil v polpriklopnik tovornega vozila, na katerem je že bil naložen tovor, ter se skril medenj. V katero tovorno vozilo mora vstopiti, mu je pokazal moški, ki je njegovo dokončno potovanje organiziral. Tujec je bil prijet s strani policije pri kontroli tovornih vozil pri vstopu na »oprtni« vlak na tovorni železniški postaji Maribor. Pri pregledu tovornega vozila, na katerem se je tujec nahajal, so carinski organi s pomočjo specialne opreme (CO₂-tester) preverili vozilo. Ker so naprave zaznale zvišano prisotnost CO₂ v polpriklopniku tovornega vozila, se je s pomočjo carinskih organov odstranila nepoškodovana carinska zalivka ter se opravila kontrola tovornega prostora. Pri kontroli je bil odkrit tujec, ki je pri sebi imel potni list Senegala z zgoraj navedenimi osebnimi podatki. V potnem listu ni posedoval ustreznega dovoljenja oziroma potrebnega vizuma za vstop in prebivanje na območju

RS. Pri varnostnem pregledu tujca so bili pri njem najdeni različni računi o opravljenih storitvah in nakupih na območju Turčije. Pri sebi je imel več škatlic cigaret, kupljenih v Turčiji. Pri pregledu prevoznih listin je bilo ugotovljeno, da je tovorno vozilo potovalo iz Turčije preko Grčije, Republike Makedonije, Republike Srbije, Republike Hrvaške in preko mejnega prehoda Gruškovje vstopilo v RS. Pri pregledu varnostnih kamer na Mednarodnem mejnem prehodu Gruškovje je bilo ugotovljeno, da je tovorno vozilo dejansko vstopilo v RS. Mejna kontrola tovornega vozila s strani Policistov je bila glede na okoliščine v času vstopa opravljena v skladu s pravili. Pri pregledu tahografskega vložka tovornega vozila je bilo ugotovljeno, da se tovorno vozilo med mejnim prehodom Gruškovje in mestom zaustavitve ni ustavljalo.

V prilogi diplomskega dela so priloženi tudi osnovni dokumenti, ki jih mora policist tujcu izdati v času postopka. Vsi uradni obrazci v prilogi so delu priloženi na podlagi soglasja, številka 630-162/2013/2 (2641-01) z dne 5. 9. 2013, izdanega s strani Generalne policijske uprave, Policijske akademije, Rocenska cesta 56, 1211 Ljubljana Šmartno.

Druge okoliščine obravnavanega primera

Analiza obravnavanega primera temelji tudi na dejstvu, da tujec, ki je nezakonito prestopil državno mejo, ni mladoletna oseba ter med postopkom ne zaprosi za pridobitev »mednarodne zaščite« (azila).

V kolikor bi tujec bil mladoletna oseba, bi se postopek razlikoval od opisanega, saj bi bilo v tem primeru potrebno obvestiti še Center za socialno delo, diplomatsko konzularno predstavništvo, starše, dodeliti pa bi mu bilo potrebno tudi zakonitega zastopnika. Sam postopek v zvezi kršitve bi obravnavalo pristojno okrajno sodišče – oddelek za prekrške. Postopek pa se razlikuje tudi v zvezi z vračanjem tujca v matično državo.

V kolikor bi tujec v času postopka želel pridobiti status »mednarodne zaščite« - azila, se kazenski postopek ne vodi, ampak se opravi ustrezen postopek v skladu z določili Zakona o mednarodni zaščiti (ZMZ). Tujca se v tem primeru nastani v azilnem domu, kjer inšpektorji izvedejo ustrezen postopek.

V kolikor se tujcu mednarodna zaščita ne odobri oziroma se v postopku ugotovi, da do nje ni upravičen, organi policije po končanem negativnem postopku prošnje za pridobitev mednarodne zaščite izvedejo postopek obravnave, opisan v diplomskem delu.

Postopek se deloma razlikuje od opisanega v diplomskem delu tudi v primeru, če so nezakoniti pribežniki prijati skupaj z osebo, ki jih prepelje čez državno mejo ali pa opravlja prevoz tujcev na območju RS. Nezakonito prevažanje ljudi čez državno mejo je po slovenski zakonodaji storitev kaznivega dejanja po 308. členu Kazenskega zakonika (KZ-1), zato se zoper prijeto osebo izvede postopek v skladu z Zakonom o kazenskem

postopku (ZKP). Tudi zoper prijete tujce se v tem primeru opravijo določena zaslišanja v skladu z Zakonom o kazenskem postopku, medtem ko kazenski postopek ostaja enak opisanemu v diplomskem delu.

5.1 POSTOPEK UGOTAVLJANJA IDENTITETE

Temeljni predpis, na podlagi katerega policisti lahko izvedejo identifikacijski postopek, je 40. člen ZNPPol, ki v 1. odstavku določa:

»Policisti smejo ugotavljati identiteto osebe, ki:

- jo je treba privedi ali pridržati;
- vstopa v območje, kraj, prostor, objekt ali okoliš, na katerem je prepovedano ali omejeno gibanje, ali se tam nahaja;
- je na območju, v kraju ali objektu, v katerem se izvajajo ukrepi za iskanje ali izsleditev storilca kaznivega dejanja ali prekrška ali predmetov in sledi, ki so pomembni za kazenski postopek ali postopek o prekršku;
- z obnašanjem, ravnanjem ali zadrževanjem na določenem kraju ali ob določenem času vzbuja sum, da bo storila, izvršuje ali je storila kaznivo dejanje ali prekršek;
- je po opisu podobna iskani osebi;
- z obnašanjem, ravnanjem ali zadrževanjem na določenem kraju ali v določenem času vzbuja sum, da je otrok ali mladoletnik na begu od doma ali iz vzgojno-varstvene ustanove ali se je izgubil;
- je očitno nebogljen in je ugotavljanje identitete nujno za zagotovitev pomoči;
- bi lahko dala koristne podatke za opravljanje policijskih nalog«.

Policist, ko opazi osebo, ki s svojim obnašanjem (ko opazi policista se naglo obrne stran, začne teči ali drugače sumljivo obnaša) ali zadrževanjem (se zadržuje na kraju, kjer se pogosto nahajajo nezakoniti pribežniki – avtobusna postaja, železniška postaja, počivališča na avtocestah, ...) vzbuja pozornost, izvede postopek ugotavljanja identitete.

Policist zahteva osebni dokument, na podlagi katerega lahko ugotovi identiteto osebe ter zakonitost vstopa in prebivanja v RS (osebna izkaznica, potni list, za državljan RS tudi voziško dovoljenje, orožni list ter drugi osebni dokument, opremljen s fotografijo in ki ga je izdal državni organ).

5.2 PREVERJANJE PRISTNOSTI LISTIN

Ko je policist ugotovil identiteto osebe ter je pri postopku ugotavljanja identitete ugotovil, da gre za tujega državljana, preveri pristnost njegove uradne listine.

Najprej preveri, ali so v potnem listu ustrezna dovoljenja, potrebna za vstop in prebivanje, oziroma ali je vtisnjen ustrezni vstopni žig. Potem policist preveri, ali listina, dovoljenje (vizum), vsebuje vse zaščitne elemente, ki jih določena javna listina mora vsebovati. Kakšne oziroma koliko posameznih zaščitnih elementov bo posamezni dokument vseboval, se od države do države izdajateljice razlikuje. Več ko je vsebovanih zaščitnih elementov, težje je dokument ponarediti ali pre narediti. V praksi se pojavljajo tudi ponarejeni vstopni in izstopni žigi, s katerimi tujci skušajo organ kontrole preslepiti s številom dni bivanja na določenem območju.

Policisti PPIU listine pregledajo na kraju s pomočjo »Regule« ter v kasnejšem postopku še preko VLSC 40 v policijski enoti ali v »Schengenbusu«.

5.3 PREVERJANJE ZAKONITOSTI VSTOPA

Tujec, ki je državljan tretje države, mora, če ni tako določeno v »Skupna konzularna navodila o vizumih za diplomatsko-konzularna predstavništva«, imeti v potnem listu nalepljen ustrezen vizum (za vstop na Schengensko območje potrebuje vizum 133 držav – seznam držav je naveden v Prilogi 1 zgoraj navedenega predpisa). Tukaj velja poudariti, da se seznam držav zaradi vizumske liberalizacije spreminja. Vizum lahko nadomestijo tudi posamezna dovoljenja za prebivanje na ozemlju določene države.

Če pa država ni vizumsko obvezna, pa mora tujec ob vstopu v državo v vsakem primeru (če ni državljan EU ali Schengenskega območja) v potni list prejeti vstopni žig. Vstopni žig se vtisne tudi v primeru, če je v potnem listu nalepljen vizum.

V kolikor policist ugotovi, da tujec pri sebi nima nobene listine, na podlagi katere bi lahko izkazal svojo istovetnost, ali pa v potnem listu nima ustreznega vizuma ali dovoljenja za prebivanje oziroma če nima vstopnega žiga, obstajajo razlogi za sum, da je državno mejo prestopil na nedovoljeni oziroma nezakoniti način.

V kolikor policist ugotovi, da tujec ne izpolnjuje vseh predpisanih pogojev, potrebnih za vstop v državo, mu odvzame prostost ter ga seznanjajo s pripadajočimi pravicami v matičnem jeziku oziroma v jeziku, ki ga razume (na kraju).

5.4 ODVZEM PROSTOSTI – ZADRŽANJE PO ZNDM-2 IN PRIDRŽANJE PO ZNPPOL

Policist osebi, za katero sumi, da je nezakonito prestopila državno mejo, zaradi suma storitve prekrška po določilih Zakona o tujcih (ZTuj-2), begosumnosti in nedosegljivosti v nadaljnjem postopku odvzame prostost. Pri odvzemu prostosti se uporabljajo različna zakonska določila, ki se razlikujejo v razlogih prijetja oziroma pridržanja kot tudi v dolžini trajanja pridržanja oziroma odvzema prostosti.

Zakonska podlaga

Policist na kraju zoper tujca, ki je storil prekršek nezakonitega prehajanja državne meje, glede na okoliščine, ugotovljene na kraju, odredi prijetje oziroma zadržanje na podlagi različne zakonske podlage ter različni dolžini trajanja.

Zadržanje na podlagi 32. člena ZNDM-2

Policisti lahko zoper osebo na kraju odredijo zadržanje na podlagi prvega odstavka 32. člena Zakona o nadzoru državne meje (ZNDM-2).

Prvi odstavek 32. člena določa:

»Policist sme za nujno potreben čas, vendar največ za 48 ur, zadržati osebo, ki namerava ali je že prestopila mejno črto in obstaja razlog za sum, da je oseba nedovoljeno prestopila državno mejo in je zadržanje potrebno zaradi ugotovitve vseh potrebnih dejstev in okoliščin prehajanja državne meje ali zaradi zavrnitve tujca, ki ne izpolnjuje pogojev za vstop v državo in ga zaradi utemeljenih razlogov iz države ni mogoče napotiti takoj. »

Policist odredi zadržanje na podlagi 1. odstavka 32. člena ZNDM v primeru, ko ima v postopku tujca v notranjosti, ki pri sebi nima nobene listine, na podlagi katere bi lahko ugotovil identiteto osebe in posledično tudi zakonitost vstopa in prebivanja v RS. Zadržanje lahko traja za čas, dokler policist ne potrdi ali zavrže razlogov za sum nezakonitega prehajanja državne meje.

Če imajo v postopku osebo na samem mejnem prehodu ter se ji bo zaradi zgoraj navedenih razlogov zavrnil vstop v državo, se ji odredi zadržanje, dokler se ne izpolnijo pogoji, na podlagi katerih se lahko tujca napoti iz države (opravljena preverjanja, ugotovitev identitete itd.).

V kolikor policist okoliščin v zvezi identitete osebe in zakonitosti vstopa ne more preveriti na kraju samem, se osebo seznaniti z razlogi zadržanja, s pripadajočimi pravicami ob prijetju in se jo privede v prostore Policije, kjer se izvajajo nadaljnja preverjanja.

Policisti morajo v postopku nedvomno ugotoviti identiteto osebe, državljanstvo ter ostale osebne podatke osebe v postopku. Identiteta se preverja tudi preko tujih varnostnih organov, kar pomeni tudi preverjanja preko varnostnih organov matične države tujca.

Iz praktične obravnave postopkov, pri katerih sem bil prisoten, je bilo velikokrat ugotovljeno, da tujci, ki vstopijo v RS, poskušajo skriti oziroma prikriti svojo identiteto. Tujci svoje listine, na podlagi katerih bi lahko ugotovili identiteto, odvržejo ali jim jih odvzamejo sprovajalci oziroma osebe, ki nezakoniti prehod organizirajo. V kolikor identiteta tujca ni nesporno ugotovljena, le-tega ni mogoče vračati v matično državo. Prav tako imajo nekateri tujci ukrepe »iskanja« s strani varnostnih organov različnih držav (storitve različnih kaznivih dejanj na njihovem ozemlju ter posledično ukrep zavrnitve vstopa v državo). Tretji razlog, da tujci prikrivajo identiteto, pa se nahaja v nedemokratskih političnih režimih države, iz katere prihajajo. Tujce je strah za lastno varnost, v kolikor bodo vrnjeni v matično državo.

V kolikor Policija izvaja določena pooblastila zoper neko osebo, mora biti nesporno ugotovljena njena identiteta (40. člen ZNPPol). V kolikor tujec pri sebi nima nobene listine, na podlagi katere bi lahko dokazoval svojo identiteto, se poskuša identiteta ugotoviti na naslednje načine:

- lastna izjava tujca (tujec v postopku navede svoje osebne podatke),
- podatki tujca se preverijo preko evidenc Policije,
- identiteta tujca se ugotovi na podlagi preverjanja preko tujih varnostnih organov,
- osebi se lahko odvzamejo tudi prstni odtisi ter se preverijo v centralnem računalniku.

Posamezni načini postopka ugotavljanja identitete so določeni v ZNPPol.

V kolikor se v postopku ugotovijo razlogi za sum storitve prekrška po ZTuj (nezakoniti prehod državne meje), kar pomeni, da tujec ne izpolnjuje pogojev za vstop v državo, se zadržanje po 1. odstavku 32. člena prekine in se odredi pridržanje na podlagi drugih predpisov.

Čas zadržanja se ne všteva v čas kasneje odrejenega pridržanja.

V kolikor zadržanje po ZNDM-2 traja več kot šest ur, mora policist zadržani osebi izdati pisno odločbo o zadržanju, s katero jo seznanijo z razlogi zadržanja in pripadajočimi pravicami.

Zadržana oseba ima v času zadržanja pravico do pritožbe, ki ne zadrži zadržanja, mora pa o njej v roku 48-ih ur odločiti pristojno okrožno sodišče.

V postopku se piše uradni zaznamek o zadržanju in odločba o zadržanju, v kolikor zadržanje traja več kot šest ur.

Primer uradnega zaznamka o zadržanju na podlagi 32. člena ZNDM-2 je razviden iz priloge številka 1.

Pridržanje na podlagi 1. odstavka 64. člena ZNPPol do 48 ur.

Policist tujcu, ki je storil prekršek po ZTuj-2 (nezakonit vstop v RS), odredi pridržanje na podlagi 4 alinee 1. odstavka 64. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije (ZNPPol), v primerih, ko bo oseba izročena tujim varnostnim organom.

2. odstavek 64. člena določa, da pridržanje osebe na podlagi 4. alinee 1. odstavka 64. člena ZNPPol sme trajati nujno potreben čas oziroma največ 48 ur.

Policist mora postopek z nezakonitim pribežnikom izvesti tako, da nedvomno ugotovi mesto nezakonitega prehoda in zbere druge dokaze, ki nedvomno dokazujejo zadrževanje v sosednji državi.

RS ima s sosednjimi državami (Republika Hrvaška, Republika Avstrija, Republika Italija in Republika Madžarska) sklenjene meddržavne pogodbe – sporazume o vračanju tujcev. Tujec se mora po nezakonitem vstopu v posamezno državo in njegovem prijettu vrniti v matično državo. V sled tega s samo odstranitvijo nastanejo visoki stroški, ki bremenijo proračun posamezne države. V izogib velikim stroškom imajo zato sosedске države sklenjene meddržavne sporazume o vračanju. Več v zvezi vračanja tujcev obravnavamo v posebnem podpoglavju.

Pridržani osebi se izda sklep o pridržanju, ki mu mora biti vročen v roku šestih ur od odvzema prostosti. Prav tako mu pripadajo določene pravice, ki so podrobneje obrazložene v naslednjem podpoglavju.

V tem času se zoper tujca izvede ustrezen postopek zaradi nezakonitega prehoda državne meje v skladu z zakonodajo RS. O postopku s tujcem se, ko obstajajo razlogi za sum, da je tujec državno mejo prestopil nezakonito, obvesti varnostne organe države, iz katere je tujec prestopil državno mejo.

Pridržana oseba ima v času trajanja pridržanja pravico do pritožbe, ki ne zadrži izvršitve pridržanja, mora pa o njej v roku 48 ur odločiti pristojno okrožno sodišče.

Primer sklepa o pridržanju je razviden v prilogi številka 2.

5.5 SEZNANITEV S PRIPADAJOČIMI PRAVICAMI OB ODVZEMU PROSTOSTI

Policist mora zoper osebo, ki se ji odvzame prostost, najprej opraviti varnostni pregled osebe na podlagi 2. odstavka 66. člena ZNPPol, ki mora biti opravljen v skladu z 51. členom ZNPPol. Pri tem mora osebi, ki ji je odvzeta prostost, odvzeti predmete, primerne za napad ali samo poškodovanje. V primeru, ko obstajajo razlogi za sum, da je oseba nezakonito prestopila državno mejo, se ji na podlagi določil Zakona o prekrških odvzamejo vsi predmeti, ki dokazujejo zadrževanje v sosednji državi (vozovnice, računi).

Oseba oziroma v tem primeru tujec, ki je na nedovoljen način prestopil državno mejo, mora takoj ob prijemu biti v matičnem jeziku oziroma v jeziku, ki ga razume, seznanjen z razlogi prijema oziroma pridržanja ter s pripadajočimi pravicami, določenimi v 67. členu ZNPPol, 157. členu ZKP, 109. in 110. členu ZP-1, 24. členu ZPrCP in 32. členu ZNDM-2. Pripadajoče pravice pogovorno imenujemo tudi »Miranda«.

Pravice, ki so navedene v zgoraj naštetih členih, so:

- oseba (tujec) ni dolžna ničesar izjaviti,
- oseba (tujec) ima pravico do takojšnje pravne pomoči zagovornika, ki si ga sama izbere,
- na zahtevo osebe (tujca) se obvestijo njegovi najbližji (družina),
- na zahtevo osebe (tujca) se o njegovem pridržanju obvesti diplomatsko-konzularno predstavništvo njegove države.

V praksi se pogosto pojavi težava, ker policist na kraju samem ne razume in ne govori maternega jezika tujca, pogosto se celo zgodi, da na kraju samem ni mogoče ugotoviti, kateri državljan je tujec ter kateri jezik govori.

V zvezi tega ja MNZ - Policija izdala več publikacij in priročnikov, ki jih imajo policisti na kraju, da si tujec lahko pripadajoče pravice prebere sam. V kolikor ne zna brati ali iz katerega koli drugega razloga ne more brati, mu pravice prebere policist.

V kolikor tujec ni pismen in ne zna brati ali pa jezika, ki ga razume, ni v priročniku, izdanem s strani Policije, se tujca seznanj s pravicami naknadno (v najkrajšem možnem času) s pomočjo prevajalca. V kolikor prevajalec za jezik, ki ga tujec govori, ni na območju RS, se tujca seznanj v jeziku, ki ga vsaj deloma razume.

Koriščenje prevajalca za jezik, ki ga tujec razume

V kolikor tujec ne razume slovenskega jezika, je potrebno za prevajanje poklicati prevajalca za tujčev matični jezik. Policija vsako leto sklene ustrezno pogodbo s posameznimi prevajalci za različne jezike na različnih območjih RS. Prevajalec mora biti

sodno zaprisežen ter prevajati dejansko tisto, kar policist tujcu govori oziroma ga sprašuje.

Plačnik prevajanja je Policija, prav tako se za posamezno prevajanje prevajalcu s strani policista izda ustrezno potrdilo.

V kolikor na območju RS ni prevajalca, ki bi govoril matični jezik tujca, se za prevajanje pokliče prevajalec, ki tujca razume.

V praksi se pojavijo težave pri prevajanju južnoafriških jezikov posameznih plemen. V RS je namreč zelo majhna verjetnost, da bo obstajal prevajalec iz točno določenega plemena. Vendar pa se jeziki med plemeni le v manjši meri razlikujejo.

Koriščenje pravice do zagovornika

Zagotoviti uresničitev pravice do zagovornika je obligatorna zakonska dolžnost policista v vseh odrejenih pridržanjih. Pravica do zagovornika nastane v trenutku, ko je osebi pojasnjeno, da ji je odvzeta prostost.

Pravica do zagovornika je temeljna človekova pravica ob pridržanju osebe in izhaja iz 29. člena Ustave Republike Slovenije (pravna jamstva v kazenskem postopku). Prav tako se uporabljajo tudi določila iz 4. člena Zakona o kazenskem postopku.

Zagovornika obvešča policist na zahtevo pridržane osebe. Pridržana oseba policistu pove, katerega zagovornika želi. V kolikor ne pozna nobenega, se ji omogoči vpogled v seznam zagovornikov, ki ga objavi odvetniška zbornica.

Ko je zagovornik obveščen o pridržanju osebe in se bo neposredno udeležil postopka, se odložijo vsa opravila policije za največ dve uri od trenutka obveščanja zagovornika. V kolikor zagovornika na kraj ni v dveh urah, Policija nadaljuje z izvajanjem postopka.

Zagovornik pri postopku ne sme ovirati postopka policije, ampak samo skrbi, da niso kršene pravice osebe v postopku, prav tako sodeluje pri razgovoru s tujcem in pri prevzemu in podpisu posameznih listin, izdanih v postopku.

Nezakoniti prehod državne meje je po slovenski zakonodaji prekršek določil Zakona o tujcih in ne kaznivo dejanje, zato tujci te pravice praviloma ne koristijo.

5.6 POSTOPEK S TUJCEM V POLICIJSKI ENOTI

Ko tujca privedemo v prostore policijske enote, ga sprva seznanimo z razlogi prijetja ter s pripadajočimi pravicami v matičnem jeziku. Prevajalci s prevajanjem pričnejo v policijski enoti in le izjemoma pridejo na sam kraj postopka oziroma odrejenega odvzema prostosti. V kolikor tujec ne razume slovenskega jezika, se za prevajanje

pokliče ustreznega prevajalca. Prav tako se obvesti zagovornika, v kolikor pridržana oseba to želi.

Prav tako se osebi izroči ustrezne listine o odvzemu prostosti ter razlogih prijetja (v kolikor mu jih ni bilo mogoče izročiti na kraju prijetja).

Če so prijete in pridržane osebe umazane, izmučene, lačne in dehidrirane, se jim omogoči, da se osvežijo in umijejo. Prav tako, v kolikor se ugotovi, da že dalj časa niso jedle, se jim zagotovi naprej pripravljeni »suhi obrok« hrane. Pri zagotavljanju hrane je potrebno paziti na posamezna prepričanja oseb v postopku (vera, vegetarijanstvo, druga prepričanja, ...).

Razgovor s tujcem

Ko v prostore Policije prispe prevajalec (v kolikor njegov materni jezik ni slovenščina) in zagovornik, če ga je oseba zahtevala, se prične postopek opravljanja razgovora.

Policist mora ugotoviti vse okoliščine nezakonitega prehoda državne meje. Tujec opiše svojo celotno pot potovanja, z vsemi podrobnostmi.

Razgovor mora biti opravljen natančno, saj je tujca mogoče le na podlagi uspešno opravljenega razgovora uspešno odstraniti iz države. Stremeti je potrebno namreč k temu, da je potrebno vse tujce, ki so na nezakoniti način vstopili v RS oziroma na njenem območju prebivajo, odstraniti bodisi v matično državo bodisi v državo, iz katere so nezakonito vstopili. V primeru, da se tujca uspešno odstrani v državo, iz katere je nezakonito vstopil v RS (npr. Republika Hrvaška), nastanejo nižji stroški postopka tujca, ki bremenijo proračun RS.

Pri problematiki nezakonitega prehajanja tujcev čez državno mejo je v ozadju v večini primerih tudi storitev kaznivega dejanja po 3. odstavku 308. člena KZ-1¹ (prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države), storjenega s strani neznanih storilcev.

Pri razgovorih s tujci je potrebno ugotoviti vse podrobnosti nezakonitega prehoda z namenom odkritja storilcev, ki so proti plačilu, nezakonito prepeljali tujce na ozemlje RS (osebni opis storilcev, prevozna sredstva, s katerimi je bilo kaznivo dejanje storjeno, okoliščine v zvezi z nastanitvijo tujcev pred ali po prehodu državne meje itd.).

¹ 3. odstavek 308. člena KZ-1 : »Prepovedano prehajanje meje ali ozemlja države.

(3) Kdor se ukvarja s tem, da tujce, ki nimajo dovoljenja za vstop v Republiko Slovenijo ali prebivanje v njej, nezakonito spravlja na njeno ozemlje, jih po njem prevaža ali jim pomaga pri skrivanju ali kdor dva ali več takih tujcev za plačilo nezakonito spravi čez mejo ali ozemlje države, se kaznuje z zaporom do petih let in denarno kaznijo.«

Prisotnost prevajalca

Prevajanje je proces prenosa pomena iz izvirnega jezika v ciljni jezik.

Hrvaški prevajalec Eco Umberto v svoji knjigi obrazloži, da pomeni prevajanje, »povedati isto stvar v nekem drugem jeziku«. Ker pa posamezni jeziki ne vsebujejo vseh elementov, s katerimi bi lahko nek dogodek prevedli v drug jezik, lahko rečemo, da se s prevajanjem poskuša povedano ali napisano v nekem jeziku prevesti čim bolj natančno v drug jezik ob dejstvu, da je prevod čim bolj podoben izvirniku.

Izhodiščno besedilo je lahko v pisni ali v govorni obliki. Kadar imamo besedilo v pisni obliki, gre za pisno prevajanje. V nasprotnem primeru, ko imamo besedilo v govorni obliki, pa govorimo o tolmačenju (sl.wikipedia).

Za potrebe Policije prevajajo sodni tolmači.

Oseba, ki želi opravljati delo sodnega tolmača, mora za pridobitev naziva:

- na ministrstvo za pravosodje dati vlogo za imenovanje za sodnega tolmača,
- imeti slovensko oziroma EU državljanstvo,
- univerzitetno oziroma drugo strokovno izobrazbo,
- aktivno znanje slovenskega jezika, kar potrjuje pooblaščen izobraževalna ustanova,
- ustrezno strokovno znanje ter praktične sposobnosti in izkušnje za jezik, za katerega želi biti imenovana za tolmača,
- uspešno opravljen preizkus znanja za sodnega tolmača.

(sl.wikipedia)

Od tolmača se pričakuje, da bo v času postopka prevajal točno tisto, kar policist želi povedati osebi v postopku oziroma tisto, kar tujec pove policistu.

6 IZDAJA PLAČILNEGA NALOGA

Prekršek je v Slovarju slovenskega knjižnega jezika opredeljen kot dejanje, ki je narejeno drugače oziroma v nasprotju z zakoni, uredbami ter drugimi predpisi.

V slovenski zakonodaji prekršek opredeljuje 6. člen ZP-1, ki navaja: »Prekršek je dejanje, ki pomeni kršitev zakona, uredbe vlade, odloka samouprave, lokalne skupnosti, ki je tako določeno kot prekršek in zanj predpisana sankcija za prekršek«.

Po ZP-1 poznamo tudi prekršek neznatnega pomena, za katerega pa morajo biti podane okoliščine, ki ga delajo posebno lahkega in ne bo nastala škodljiva posledica. (6a. člen ZP-1).

Posamezni zakoni s svojega obravnavanega področja predpisujejo ravnanja, ki jih državljani lahko, morajo ali pa ne smejo storiti. V kolikor ne ravnajo, tako kot je določeno v predpisu, so storili prekršek, za kar je predpisana tudi sankcija.

V kolikor gre za težjo obliko prekrška, se po veljavni zakonodaji protipravno ravnanje smatra za kaznivo dejanje, ki je opredeljeno v 16. členu ZP-1, in sicer: »Kaznivo dejanje je človekovo protipravno ravnanje, ki ga zakon zaradi nujnega varstva pravnih vrednot določa kot kaznivo dejanje in hkrati določa njegove znake in kazen za krivca storilca«.

Plačilni nalog se po veljavni zakonodaji kot pisna odločba na I. stopnji izreka za storjen prekršek različnih predpisov. Gre za izdajo odločbe v hitrem postopku, ki mora vsebovati naslednje sestavine:

- uvod,
- izrek,
- obrazložitev,
- opozorilo o posledicah nepravočasnega plačila oziroma neplačila globe,
- pouk o pravnem sredstvu,
- odločbo o vročanju.

Pri izdaji plačilnega naloga se morajo smiselno uporabljati določbe ZUP-a, ki se navezujejo na število izdanih izvodov plačilnega naloga, delne in dopolnilne odločbe. Pri izdaji plačilnega naloga se uporabljajo tudi vsa druga določila, navedena v ZUP-u, v zvezi vročanja, pristojnosti, uporabe jezika v postopku, izločitvijo osebe itd., razen zahteve za sodno varstvo, ki je v omenjenem postopku določena v 169. členu ZP-1 (Jerovšek T., Kovač P.: *Posebni upravni postopki*, str. 263-280)

6.1 ZAKONSKA PODLAGA ZA IZDAJO PLAČILNEGA NALOGA

V postopku se tujcu, za katerega je policist med postopkom ugotovil, da je nezakonito prestopil državno mejo, izda plačilni nalog.

Plačilni nalog policist tujcu izda na podlagi 57. člena Zakona o prekrških (ZP-1).

V kolikor policist neposredno sam ali s pomočjo tehničnih sredstev (termovizija, nočni daljnogled ali druga tehnična sredstva) pri kontroli državne meje neposredno ugotovi nezakoniti prehod državne meje, se tujcu izda plačilni nalog na podlagi 1. odstavka 57. člena ZP-1, ki govori:

»Plačilni nalog se izda, če pooblaščen uradna oseba prekrškovnega organa prekršek osebno zazna ali ga ugotovi z uporabo ustreznih tehničnih sredstev ali naprav. Plačilni nalog se kršitelju, če je ta navzoč, vroči takoj na kraju prekrška. Ob vročitvi plačilnega naloga se kršitelju hkrati ustno predstavi storjeni prekršek in dokaze, kar se zaznamuje na plačilnem nalogu.«

V kolikor policist tujca prime v notranjosti ter tekom postopka ugotovi, da je tujec na območje RS vstopil v nasprotju z zakonom, se mu plačilni nalog izda na podlagi 2. odstavka 57. člena ZP-1. V tem primeru policist ni neposredno sam ugotovil nezakonitega prehoda, ampak posredno na podlagi zbranih obvestil in dokazov.

2. odstavek 57. člena ZP-1 se glasi:

»Plačilni nalog se izda tudi, če pooblaščen uradna oseba prekršek ugotovi na podlagi obvestil in dokazov, zbranih neposredno po kršitvi, na kraju, kjer je bil prekršek storjen. Pred izdajo in vročitvijo takega plačilnega naloga mora kršitelju omogočiti, da se osebno izjavi o prekršku po določbah 55. člena tega zakona, plačilni nalog pa mora vsebovati tudi kratek opis prekrška in kratek povzetek izjave kršitelja o prekršku.«

V obeh primerih se izda identični plačilni nalog, ki zajema obrazec JV/PROM-1 MNZ RS (PC 1), ki ga sestavljata list 1 in list 2. Plačilni nalog na listu 1 je sestavljen iz »glave« organa, okoliščin zaznave kršitve ter treh delov vsebine, in sicer:

- osebni podatki kršitelja,
- podatki o prekršku,
- pravni pouk.

V kolikor se plačilni nalog izda na podlagi 1. odstavka 57. člena ZP-1, (neposredna ugotovitev prekrška) se izpolni samo list 1. V kolikor se plačilni nalog izda na podlagi 2. odstavka 57. člena (posredna ugotovitev prekrška), se izpolni še list 2, ki je sestavljen iz:

- zapisnika o izjavi kršitelja,

- kratek opis dejanskega stanja z navedbo dokazov.

V zapisniku o izjavi kršitelja kršitelj poda svojo izjavo v zvezi s storjenim prekrškom. V kolikor tujec ne govori in razume slovenskega jezika, poda izjavo v jeziku, ki ga govori, tolmač pa ga prevede v slovenski jezik.

V kratkem opisu dejanskega stanja z navedbo dokazov pa policist napiše ugotovitve v zvezi z okoliščinami storjenega postopka ter navede dokaze, s katerimi se dokazuje storitev prekrška oziroma očitane dejanja.

Plačilni nalog podpišeta policist, ki ga izda, in kršitelj. V kolikor kršitelj odkloni podpis prejema plačilnega naloga, se to, vključno z razlogi odklonitve podpisa, zapiše v rubriko »podpis kršitelja«.

Primer plačilnega naloga, izdanega na podlagi 2. odstavka 57. člena ZP-1, je razviden v prilogi številka 3.

6.2 KRŠITVE, ZARADI KATERIH SE TUJCU IZDA PLAČILNI NALOG

Tujec, ki je nezakonito prestopil državno mejo z RS, je ravnal v nasprotju z določili 12. člena *Zakona o tujcih*, v katerem je določeno, da se za nezakoniti vstop tujca v RS šteje, če:

- vstopi v RS, čeprav mu je bil na podlagi 10. člena Zakona o tujcih zavrjen vstop;
- se izogne mejni kontroli;
- pri vstopu uporabi ponarejene, tuje ali kako drugače spremenjene potne in druge listine, ki so potrebne za vstop, ali če organom mejne kontrole navede lažne podatke.

Z navedenimi ravnanji je tujec storil prekršek po 1. odstavku 145. člena Zakona o tujcih (ZTuj-2), za kar se mu izreče predpisana globa, določena v zakonu.

Takojšnje plačilo globe

Na podlagi 1. odstavka 57.c člena ZP-1 lahko kršitelj plača polovični znesek globe v roku 8 dni po vročitvi plačilnega naloga.

Ker se tujca po končanem pridržanju odstrani iz države ali nastani v Center za tujce, bi se s tem izognil plačilu globe. Zato mora tujec globo plačati na kraju. V primeru plačila globe na kraju se na listu 1 plačilnega naloga obkroži ali prekriža rubrika »Potrdilo o plačani globi«. Prav tako se dejstvo, da je bila globa plačana na kraju storitve prekrška, to navede tudi pod opombe.

V kolikor tujec globe ne plača na kraju, se mu s sklepom začasno odvzamejo osebni dokumenti. Če pa mu ni mogoče odvzeti osebnih listin, listin vozila oziroma drugih vrednejših predmetov, se mu v postopku izda sklep o ugotovitvi, da storilcu ni bil začasno odvzet dokument, premičnina ali vrednostni papir.

Začasen odvzem dokumentov

Pravna podlaga začasnega odvzema osebnih dokumentov, prevoznih listin, vrednostnih papirjev, prevoznega sredstva ali drugih premičnin je v 5. odstavku 201 čl. ZP-1.

Izdaja sklepa pomeni, da se tujcu začasno odvzamejo osebni in drugi dokumenti, ki se do plačila globe hranijo na policijski enoti, ki je sklep izdala, ali na krajevno pristojni enoti. Kraj hrambe odvzetih stvari se navede v sam sklep.

V določenih primerih lahko o postopku odvzema dokumentov in predmetov policist obvesti tudi davčni organ RS, ki je v tem primeru pristojen za izvršitev sklepa. Davčni organ se obvešča praviloma v primerih, ko se za zavarovanje plačila globe začasno odvzame osebno vozilo kršitelja, ki pa ni v sorazmerni vrednosti z izrečeno globo. Davčni organ lahko v nadaljevanju postopka storilcu iz osebnega vozila odvzame samo vrednejše predmete (avtoradio), vozilo pa vrne kršitelju.

Primer sklepa o začasnem odvzemu je razviden iz priloge številka 4.

Sklep o ugotovitvi, da storilcu ni bil začasno odvzet dokument, premičnina ali vrednostni papir

Ta sklep se v postopku kršitelju izda na podlagi petega odstavka 201. člena ZP-1.

Kršitelju prekrška se izda v primerih, ko je policist kršitelju zaradi zavarovanja izvršitve odločbe (plačilnega naloga) poskušal začasno odvzeti osebni dokument, dokumente vozila, prevozno sredstvo ali drugo premičnino, s katero bi lahko zavaroval izvršitev plačilnega naloga ali odločbe o prekršku, vendar odvzem ni bil mogoč. Odvzem ni bil mogoč zaradi dejstva, da kršitelj pri sebi ni imel potnega lista ali druge javne listine oziroma druge premične stvari.

Izdaja tovrstnega sklepa pomeni, da kršitelj ne plača globe (nima zadostnih finančnih sredstev) ter se mu ne odvzame osebnih dokumentov (kršitelj pri sebi nima nobene listine ali drugega vrednejšega predmeta). Kljub omenjenima dejstvoma pa kršiteljev dolg ostane.

Izdaja se v posebnih primerih, ko je tujca potrebno takoj odstraniti iz države.

V prilogi številka 5 je razviden praktični primer izdaje opisanega sklepa.

6.3 PRAVNO VARSTVO

Tujec, ki iz kateregakoli razloga meni, da ni storil očitanege dejanja in se z izrekom globe ne strinja, ima na podlagi 23. člena Ustave Republike Slovenije pravico do sodnega varstva.

Kršitelj sam ali njegov zagovornik lahko v roku 8 dni po vročitvi plačilnega naloga pisno (priporočeno po pošti) ali osebno vložita zahtevo za sodno varstvo.

Zahtevo za sodno varstvo najprej obravnava prekrškovni organ policijske enote, katere policist je plačilni nalog izdal. Prekrškovni organ plačilni nalog lahko odpravi ali ga nadomesti z novim. Če plačilnega naloga ne odpravi ali ga ne nadomesti z novim, zahtevo za sodno varstvo odstopi pristojnemu sodišču.

Pri postopku s tujci, ki so nezakonito prestopili državno mejo, se zahteva za sodno varstvo poda s strani kršitelja ali njegovega zagovornika takoj po vročitvi plačilnega naloga ali odločbe o prekršku. V tem specifičnem primeru, rok 8 dni, zaradi izvedbe nadaljnjih ukrepov (odstranitev tujca iz države, nastanitev v Center za tujce) ni mogoč.

V kolikor se poda zahteva za sodno varstvo in prekrškovni organ policijske enote plačilnega naloga ne odpravi ali nadomesti z novim, se napiše obdolžilni predlog in se tujca privede v takojšnji postopek na pristojno okrajno sodišče – oddelek za prekrške.

Ne glede na odločitev pristojnega sodišča v zvezi obravnavanega primera teče postopek odstranitve naprej. Sodišče namreč odloča o sami storitvi prekrška v tem primeru nezakonitega prehajanja državne meje. Kljub temu da sodišče ugotovi, da tujec ni storil očitanege dejanja in izdan plačilni nalog umakne, še vedno nima pogojev za bivanje na ozemlju RS in zato se postopek odstranitve nadaljuje.

7 ODSTRANITEV TUJCA IZ DRŽAVE

7.1 ODSTRANITEV TUJCA IZ DRŽAVE Z NE/FORMALNIM VRAČANJEM

Tujca se lahko odstrani iz območja RS za dva načina, in sicer:

- neformalno vračanje,
- formalno vračanje.

Neformalno vračanje

Na podlagi neformalnega vračanja se tujca v matično državo vrne na podlagi meddržavne pogodbe oziroma sporazuma.

Sporazumi med sosednjimi državami se razlikujejo, predvsem v preteku časa, od prestopa državne meje do prijetja tujcev.

Neformalno vračanje poteka tako, da se po prijetju tujca ugotovijo vsa dejstva in okoliščine nezakonitega prehoda državne meje. Prav tako se pokuša pridobiti čim več dokazov o zadrževanju tujca v državi, iz katere je nezakonito vstopil v RS. Sem spadajo različne vozovnice javnih prevoznih sredstev, različni računi o nakupih in opravljenih storitvah, različne kartice, denar, etikete z oznako države na cigaretih itd. Opisani predmeti se pri tujcih najdejo in začasno odvzamejo takrat, ko se opravlja varnostni pregled osebe ali pregled osebe na podlagi 29. člena ZNDM-2.

Prav tako je potrebno preveriti še, ali obstajajo drugi pogoji izročitve, npr. čas med preходом in prijetjem (Republika Hrvaška 72 ur, Republika Avstrija 7 dni, Republika Italija 24 ur, Republika Madžarska 48 ur).

Neformalno vračanje tujca poteka na naslednji način:

Ko se ugotovi, iz katere države je tujec vstopil v RS, se obvesti tuje varnostne organe države, v katero se tujec vrača. Dogovori se ura predaje oziroma prevzema na določenem mejnem prehodu.

Ko se tujca privede na mejni prehod, tuji varnostni organi pregledajo dokumentacijo tujca v postopku in dokaze o zadrževanju v njihovi državi. Opravi se ponovni razgovor s tujcem. Po končanem formalnem pregledu in preverjanju se opravi skupni pregled prehodnega mesta, kjer tujec pokaže kraj, kjer je nezakonito prestopil državno mejo. Ogled prehodnega mesta opravijo tuji varnostni organi (policisti Republike Hrvaške), slovenski policisti in tujec.

Nato se tuji varnostni organi odločijo, ali so dejstva o zadrževanju v njihovi državi ter prehodu državne meje argumentirana ali ne. Če so, obravnavanega tujca prevzamejo v nadaljnji postopek v svoji državi in poskrbijo za njegovo vrnitev v matično državo. V kolikor ugotovljena dejstva niso zadostna za prevzem tujca, tuji varnostni organi zavrnejo prevzem (meddržavne pogodbe o vračanju tujcev).

Tujec, čigar neformalna najava za vračanje je bila neuspešna, se z odločbo nastani v Center za tujce, kjer je v najkrajšem možnem času formalno vrnjen v matično državo.

Formalno vračanje

Formalno vračanje tujcev izvaja Center za tujce v Postojni na podlagi formalnih dogovorov, sklenjenih med državami. Sama nastanitev in odstranitev tujca je podrobneje opisana v naslednjem podpoglavju.

7.2 NASTANITEV V CENTER ZA TUJCE

Center za tujce je služba Policije, zadolžena za izvajanje prisilnega odstranjevanja tujcev iz države, nastanjevanje in oskrbo tujcev v nastanitvene kapacitete centra za čas, ki je nujno potreben za njihovo odstranitev (MNZ, Policija).

Policisti posameznega tujca, ki je bil zavrnen pri neformalnem prevzemu tujca s strani tujih varnostnih organov ali ne izpolnjuje drugih pogojev odstranitve, nastanijo v Center za tujce. V Sloveniji se nahajal en sam center, in sicer v Postojni, in ima kapaciteto 220 postelj.

Zoper tujca, ki je v RS vstopil v nasprotju z zakonom ali mu je bila izrečena stranska sankcija »izgon tujca iz države« oziroma varstveni ukrep »odstranitev tujca iz države«, ali pa v primerih, v katerih tekom postopka ni bilo mogoče ugotoviti oziroma potrditi njegove identitete, se lahko odredi bivanje pod strožjim policijskim nadzorom, ki se izvaja v Centru za tujce. Bivanje pod strožjim policijskim nadzorom pomeni omejitev svobode gibanja na prostore oziroma območje Centra za tujce. V kolikor se tekom postopka ugotovi, da so osebe mladoletne in imajo zgoraj navedene ukrepe, se jih nastani v posebnem oddelku centra, o nastanitvi pa se obvesti najbližji center za socialno delo, ki sodeluje pri postopku nastanitve ter odstranitve iz države (ZTuj-2).

Operativno delo v Centru za tujce opravljajo inšpektorji, katerih primarna naloga je uspešno odstranjevanje tujcev.

Posameznega tujca se v Center za tujce nastani na podlagi prvega odstavka 76. člena in prvega odstavka 78. člena ZTUj-2.

1. Odstavek 76. člena navaja: » Za tujca, pri katerem obstaja nevarnost pobega ali ni zapustil države v določenem roku in ga iz kakršnih koli razlogov ni mogoče takoj odstraniti, odredi policija do njegove odstranitve iz države omejitev gibanja in

nastanitev v centru ali nastanitev izven centra največ za šest mesecev«, medtem ko se 1. odstavek 78. člena glasi: »Nastanitev tujca v center ali izven centra in bivanje pod strožjim policijskim nadzorom odredi policija z odločbo. Zoper odločbo o nastanitvi in odločbo o odreditvi bivanja pod strožjim policijskim nadzorom se tujec lahko pritoži v osmih dneh od vročitve odločbe. O pritožbi odloči ministrstvo, pristojno za notranje zadeve, v osmih dneh.«

Tujcu, ki se nastani v Center za tujce, se s strani policijske enote, ki ga ima v postopku na podlagi četrtega odstavka 65. člena ZTuj-2, zaradi kršitve določb prvega odstavka 60. člena ZTuj-2, zaradi razlogov iz prve alineje prvega odstavka 66. člena ZTuj-2 in zaradi razlogov iz petega odstavka 67. člena ZTuj-2 izda odločbo o vrnitvi.

Zraven odločbe o vrnitvi brez roka vrnitve se mu izda tudi odločba o nastanitvi v Center za tujce.

Tukaj velja poudariti, da tujcev tudi iz Centra za tujce nikoli ne odstranjujejo oziroma vračajo prisilno v države, kjer bi bilo njihovo življenje ali svoboda ogrožena zaradi rasne, verske, narodnostne ali druge pripadnosti ter političnega prepričanja. Prav tako jih ne vračajo v države, kjer bi bili lahko izpostavljeni mučenju ali nečloveškemu ponižujočemu ravnanju, saj v teh primerih Zakon o tujcih izrecno prepoveduje njihovo prisilno odstranitev iz naše države (Policija; (2013)).

V kolikor tujec nima osebnih dokumentov, mu Center za tujce v Postojni preko diplomatsko-konzularnih predstavništev uredi potrebne osebne listine (potni list za vrnitev) in ga s pomočjo letala vrne neposredno v matično državo.

Tovrstno vračanje je z vidika stroškov, ki pri tem nastanejo, zelo drago. Zaradi tega je potrebno storiti vse potrebno, da se tujca odstrani iz države na drug – neformalen način.

8 PREVERITEV HIPOTEZ IN PREDLOGI IZBOLJŠAV

V diplomskem delu sem poskusil odgovoriti na štiri zastavljene hipoteze.

Pri prvi zastavljeni hipotezi sem nedvomno prikazal, da se sestava oseb, glede na državljanstvo, ki nezakonito prestopijo državno mejo na območju PU Maribor, ne razlikuje od splošnih statističnih podatkov celotnega območja RS.

Z opisanim postopkom v diplomskem delu sem prikazal oziroma dokazal, da velja postopek Policije s tujcem, ki je državno mejo prestopil na nedovoljen način, za zelo zahtevnega in dolgotrajnega.

V delu sem opisal in prikazal tudi, da pri postopku s tujcem nastanejo visoki stroški. Tukaj je všteti delovni čas policistov, stroški prevajalcev, stroški prevoza na državno mejo v primeru neformalnega vračanja kot tudi stroški prevoza v Center za tujce v Postojno. Prišteti je potrebno še samo nastanitev v centru kot tudi ureditev listin za vračanje v matično državo. Stroški vključujejo tudi letalske vozovnice in morebitno spremstvo policistov, v kolikor varnostni pogoji to zahtevajo.

Pri hipotezi številka štiri sem odgovoril oziroma prikazal, da se prehod državne meje po slovenski zakonodaji obravnava kot prekršek. Za kaznivo dejanje se obravnava le oseba, ki je nekega tujca nezakonito sprovedla čez državno mejo.

9 ZAKLJUČEK

Trenutno živimo v času, ko v večjem delu sveta vlada gospodarska kriza, ko je ogromno ljudi brez zaposlitve in živijo na robu revščine ali pa so mejo revščine že prestopili. Ker matične države ljudem ne omogočajo zaposlitve in s tem zaslužka za preživetje, bo vse več ljudi iskalo zaposlitev v tujini. Ker pa tudi v tujih državah ni služb v izobilju oziroma je celo v razvitih državah stopnja brezposelnosti visoka, bodo na vsak način poskusili zaščititi domačo delovno silo, zlasti pred nezakonitimi vdori tujcev.

Ne glede na dejstvo, da so države, včlanjene v Schengenske integracije, omogočile prost pretok ljudi ter delovne sile znotraj članic, vsaka država z notranjo zakonodajo poskuša zavarovati svojo delovno silo in ekonomski položaj svojega naroda.

Posamezne države poskušajo svojo delovno silo zavarovati tudi na način, da izdajo vedno manjše število delovnih dovoljenj tujcem, državljanom tretjih držav.

Prav tako, glede na trenutni ekonomski in varnostni položaj EU in Schengenske integracije, v prihodnjih letih ni pričakovati nadaljnjega širjenja oziroma sprejemanja novih članic. Menim, da se bo ustavila tudi nova vizumska liberalizacija, ki se bo v prihodnjih letih samo še zaostрила.

Glede na zgoraj opisane dejavnike menim, da se bodo nezakonite migracije v prihodnjih letih še povečale. Trend naraščanja dokazujejo tudi statistični podatki, navedeni v diplomskem delu. Na nezakonite migracije bodo v prihodnje, podobno kot do sedaj, vplivale tudi vojne v državah severne in osrednje Afrike (Egipt, Sirija, Sudan, ...) kot tudi vojne na bližnjem in daljnem vzhodu (Gaza, Pakistan, Afganistan, Irak). Kot sem v diplomskem delu že predstavil, je v očeh večine ljudi, ki živijo v teh »nemirnih« državah, Evropa območje, kjer se »cedi med in mleko«. Med evropskimi državami je še posebej zanimiva Republika Italija. Iz prakse je opaziti, da se vedno pogosteje dogaja, da tujci kot ciljno deželo navajajo tudi Republiko Slovenijo.

Postopek s tujcem, ki je nezakonito prestopil državno mejo, je nedvomno zelo zahteven, zato bi ga bilo potrebno skrajšati in poenostaviti. Z vidika policista je potrebno napisati oziroma izpolniti preveč pisnih aktov. Tukaj velja poudariti, da klasični postopek s tujcem traja okoli šest ur, v kolikor ga izvajata vsaj dva policista.

Prav tako pri tovrstnih postopkih nastanejo enormni stroški, zlasti za prevoze tujcev (npr. vračanje tujca v matično državo v južno Afriko ali Azijske države, prevoz tujcev na državno mejo ali v Center za tujce v Postojno).

V diplomskem delu sem odgovoril na vse štiri zastavljene hipoteze.

Na koncu bi rad poudaril, da je ne glede na vse okoliščine, ki nastajajo pri tovrstnih postopkih, potrebno paziti na človekove pravice tujcev v postopku, še posebej na občutljivo kategorijo tujcev. Sem prištevamo: mladoletne osebe, ženske, nosečnice, starejše osebe, invalidne in druge osebe s posebnimi potrebami.

LITERATURA IN VIRI

Literatura:

- Anželj, Darko (2001). *Management v Policiji*. Fakulteta za družbene vede, Ljubljana.
- Boden, Martina (2004). *Evropa naša preteklost in sedanost*. Mladinska knjiga, Ljubljana.
- Dobovšek, Bojan (2009). *Transnacionalna kriminaliteta*. Fakulteta za varnostne vede, Univerza v Mariboru, Ljubljana.
- Eco, Umberto (2001). *Otprilike isto: Iskustva prevođenja*. Algoritem, Zagreb.
- Gabrovec, Matej; Bole, David (2009). *Dnevna mobilnost v Sloveniji*. Založba ZRC, Ljubljana.
- Granda, Stane (2008). Slovenija. *Pogled na njeno zgodovino*. Urad vlade za komuniciranje, Ljubljana.
- Jerovšek, Tone; Kovač, Polonca (2007). *Posebni upravni postopki*. Fakulteta za upravo, Ljubljana.
- Lotter, Friedrich; Bratož, Rajko; Castritus, Helmut (2008). *Premiki ljudstev na območju Vzhodnih Alp in Srednjega Podonavja med antiko in srednjim vekom*. Založba Sophia, Ljubljana.
- Medica, Karmen; Lukič, Goran (2011). *Migrantski ciculus vitiosus*. Univezitetna založba Annales, Koper.
- Medvešek, Mojca; Bešter, Romana (2010). *Državljeni tretjih držav ali tretjerazredni državljani*. Inštitut za narodnostna vprašanja, Ljubljana.
- Tomažič, Ivan (1999). *Slovenci. Kdo smo? Od kdaj in od kod izvirmo?* Editiones Veneti, Dunaj, Avstrija.
- Virant, Grega (2004). *Pravna ureditev javne uprave*. Fakulteta za upravo, Ljubljana.

Članki:

- Batis, Roman (2004). *Skozi Slovenijo na zahod*. Revija Obramba 36/6; str. 59-61.
- Dakič Prelec, Drago (2006). *Tvegana pot v Evropo*. Revija Obramba 38/11; str. 26-28.
- Dragoljub Antich (2010). *Veliko preseljevanje narodov – iz uradnega zgodovinopisja*. Revija SRP, št. 87/88.
- Gašperlin, Marko (2008). *O procesu vključevanja Slovenije v schengensko območje*. Revija Varnost; str. 4-6.
- Ožbolt, Slavko (1998). *Kazensko pravna problematika na obmejnih področjih s sosednjimi državami*. Pravosodni bilten 3/4; str. 185–191.
- Promocijski letak MNZ (2011), Policija.

Predpisi :

- (1991) Ustava Republike Slovenije. Ur. list RS, št. 33/91.
- (2006) Uredba (ES) št. 562/2006 Evropskega parlamenta in sveta z dne 15. marca 2006 o Zakoniku Skupnosti o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah).
- (2005) Skupna konzularna navodila o vizumih za diplomatsko-konzularna predstavništva Uradni list EU, št. C 326 , 22/12/2005 str. 1-149.
- (2003) Zakon o prekrških (ZP-1). Ur. list RS, št. 7/03, 84/04, 44/05, 40/06, 115/06, 17/08, 108/09, 9/11 in 21/13.
- (2012). Zakon o tujcih (ZTuj-2). Ur. list RS, št. 50/2011.
-
- (2006). Zakon o splošnem upravnem postopku (ZUP). Ur. list RS, št. 80/99, 70/00, 52/02, 73/04, 119/05, 126/07, 65/08, 8/10 in 82/13.
- (2013). Zakon o nalogah in pooblastilih Policije (ZNPPol). Ur. list RS, št. 15/2013.
- (2010). Zakon o nadzoru državne meje (ZNDM-2). Ur. list RS, št. 60/07 in 77/09.
- (2012). Zakon o kazenskem postopku (ZKP). Ur. list RS, št. 63/94, 72/98, 6/99, 66/00, 111/01, 56/03, 43/04, 101/05, 14/07, 68/08, 77/09, 9/11 in 47/13.
- (2012). Kazenski zakonik (KZ-1). Ur. list RS, 55/2008.
- (2011). Zakon o mednarodni zaščiti (ZMZ) Ur. list RS, 111/07, 58/09, 99/10 in 83/12.
- (2006). Pravilnik o policijskih pooblastilih. Ur. list RS, št. 40/06 in 56/08.

Spletni viri:

- Policija.si, privzeto 18. 10. 2013 na <http://www.policija.si/>,
- Uradni list, privzeto 6. 10. 2013 na <http://www.uradni-list.si/>,
- MZZ RS, privzeto 11. 10. 2013 na <http://www.mzz.gov.si/>,
- Eurostat, privzeto 26. 9. 2013 na <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>,
- Sl. Wikipedia, privzeto 14. 9. 2013 na <http://sl.wikipedia.org>,
- Statistični urad RS, privzeto 29. 9. 2013 na <http://www.stat.si/>.

Drugi viri:

- (2008). Poročilo o delu Policije za leto 2008.
- (2009). Poročilo o delu Policije za leto 2009.
- (2010). Poročilo o delu Policije za leto 2010.
- (2011). Poročilo o delu Policije za 2011.
- (2012). Poročilo o delu Policije za 2012.
- (2008). Poročilo o delu Policijske uprave Maribor za leto 2008.

- (2009). Poročilo o delu Policijske uprave Maribor za leto 2009.
- (2010). Poročilo o delu Policijske uprave Maribor za leto 2010.
- (2011). Poročilo o delu Policijske uprave Maribor za leto 2011.
- (2012). Poročilo o delu Policijske uprave Maribor za leto 2012.

PRILOGE

Priloga 1: Specialistična oprema policijskih postaj za izravnalne ukrepe

- »Schengenbus«

(Vir: PPIU Maribor, 2013)

- »Regula«

Vir: lasten 2013

- »Heart Beat«

Vir: PPIU Maribor, 2013

- naprava za nočno opazovanje

Vir: PPIU Maribor, 2013

- endoskop

Vir: PPIU Maribor, 2013

- »Stinger«

Vir: PPIU Maribor, 2013

- »Sabre 4000«

Vir: PPIU Maribor, 2013

- »CO₂ tester«

Vir: PPIU Maribor, 2013

Priloga 2: Uradni zaznamek o zadržanju

VZOREC!

URADNI ZAZNAMEK O ZADRŽANJU

opremljenem na podlagi prvega odstavka 32. člena Zakona o nadzoru državne meje
(Ur. list RS, št. 6907 s spremembami in dopolnitvami)

SADJU SOW 1.1.1987 SENEGAL
(ime in priimek) (datum rojstva) (sta kupa državljanstva)

SENEGAL - PIKINE MBOAO BREE H. ST.
(država ali države prebivališča) (ime in priimek)

Prostopek se je začel 1.9.2013 ob 00.30. (KRAJ IZVEDBE POSTOPKA)
(datum) (ura) (ura)

Zadržanje je bilo odrejeno 1.9.2013 ob 00.40. (KRAJ ODREJENJA PROSTOSTI)
(datum) (ura) (ura)

zaradi TUTEK PRI SEBI NIMA VELJAVNE LISTINE, NA
PUDLAGI KATERE BI LAHKO IZKAZOVAL SVORO
IDENTITETO TER ZAKONITOST VSTOPA IN PREBIVANJA
NA OBLASTI RS

Oseba je bila 1.9.2013 ob 00.55. v SENEGALSKEM
(datum) (ura) (ura)

spodaj navedenimi pravici in jih je tudi razumel
z razlogi za zadržanje; da ni dolžna nobene izjave; s pravico do takojšnje pravne pomoči zagovornika, ki ga svobodno
izbere; da se na njeno zahtevo o pridržanju obvesti njena družina; da so ta njeno zahtevo obveščeni DKP njene države.

Zadržana oseba ima tudi pravico do zdravniške pomoči, vključno s pravico, da ji na njeno stroško pregleda zdravnik, ki
ga sama izbere.

Zdravstveno stanje zadržane osebe (vidne poškodbe, izjave o poškodbah ali boleznih ipd.)

Opsi: OSEBA NIMA VIDNIH TELESNIH POŠKODB, IZJAVI, DA
NE VEŠTA NOBENIH ZDRAVIL, NE JE LI OBVEŠČANJA
DKP-jem IN OSTALIH PRIPADAJOČIH PRAVIC.

XV (zadržana oseba) XV (polnomočni)

Opomba o vsebini: URADNI ZAZNAMEK VROČEN IN PREVEDEN V
SENEGALSKI JEZIK S POMOČJO PREVAJALCA ZA SENEGALSKI
JEZIK (IME IN PRIIMEK PREVAJALCA)

Priloga 3: Sklep o pridržanju/Odločba o zadržanju

VZOREC!

~~_____~~
(ime in priimek)

SKLEP o pridržanju
 ODLOČBA o zadržanju

zoper SADIU SOW 1.1.1987 SENEGALA
(ime in priimek) (datum rojstva) (država)

SENEGAL, PIKINE MBAO, BREZ H. ST.
(naslov)

Pokrajši postopek se je začel 1.9.2013 ob 00.30
(datum) (ura)

Priznanje/zadržanje je bilo odročeno 1.9.2013 ob 00.40 na podlagi člena:
(datum) (ura)

☐ 109/2 Zakon o prekrških (ZP-1, sklep)	☐ 64/1 Zakon o raskopi in postelastih golobje (ZMPH, sklep - do 12 ur)
☐ 110/2 Zakon o prekrških (ZP-1, sklep)	☒ 64/1 Zakon o raskopi in postelastih golobje (ZMPH, sklep - do 48 ur)
☐ 64/1 Zakon o pravilih cestnega prometa (ZPMP, sklep)	☐ 52/1 Zakon o naskonu državne meje (ZNDM, sklep)

Ob odnehi pridržanja/zadržanja je bilo oseba v SENEGALSKEM jeziku seznanjena s spodaj navedenimi pravici in jih je tudi razumela:

z razlogi za pridržanje/zadržanje; da ni dolga nčesar izjaviti, da ima pravico do takojšnje pravne pomoči zagovornika, ki ga svobodno izbere, da se na njeno zahtevo o pridržanje/zadržanje izvedo njene razloge; da je oseba hujec pa tudi diplomatsko-konzularno predstavništvo države, katere državljan je.

Pridržanje/zadržanje oseba ima tudi pravico do zdravstvene pomoči, vključno s pravico, da ji na njeno strahko prošnjo zdravnik, ki ga sama izbere.

Obravnavanje razlogov – oseba dejaja _____

TUJEC NEVOLJENTNO PRESTOPIL DRŽAVNO MEJO MED
R HRVAŠKO IN R SLOVENIJO (KRŠITEV #LJ-2. 1951)
IN GA JE POTREBNO IZLOČITI TUJIM VARNOSTNIM
ORGANOM (R HRVAŠKA).

Pravi posek: Zoper to odločbo dopisno pritožba, dokler ni bila preizkušena. Pritožba se vidi pri organu, ki so ovirali pridržanje/zadržanje in pa jo bo odločil pristojnemu sodišču. Pritožba ne odloži in ne odloži pravnomočnosti.

Act je bil vročen priznani/zadržani osebi 1.9.2013 ob 01.00
(datum) (ura)

XV XV
(podpis sodnika) (podpis sodnika)

Opomba o vročitvi: SKLEP TUJCU VROČEN IN PREVEDEN V SENEGALSKI
JEZIK S POMOČJO PREVAJALCA ZA SENEGALSKI
JEZIK

Šifra 642/95 (NO. 1)

Priloga 4: Plačilni nalog

List 1

Številka plačilnega naloga: 0000

Prekrškovni organ _____

PLAČILNI NALOG

je izdan dne 19.10.13 na podlagi 57. člena Zakona o prekrških (ZP-1, Ur. list RS, št. 7/03 s spremembami in dopolnitvami)

VZOREC!

KRŠITELJ

Prilasek: SOV vrsta: SADJU 2

EMSO: 1.1.1987 Državljanstvo: SENEGALA

Zaposlitev: BREZ ZAPOSLITVE

Prebivališče/sedeb pravne osebe:

Kraj: PIKINE, MBAO Ulica: _____ Hrsta št.: BREZ

Ljubska enota: PIKINE Država: SENEGAL

Začasno prebivališče:

Kraj: _____ Ulica: _____ Hrsta št.: _____

Ljubska enota: _____ Država: _____

Čas in kraj prekrška: 30.8.2013 ob 18.30 Lokacija: MEDNARODNI MEJNI

PREHOD GRUŠKOVJE AGURARJE GRUŠKOVJE 21 19

Reg. št. vozila: _____ Vrsta oznake: _____ St. voz. dov.: _____

Organ in datum izdaje: _____ Mat. vozila: _____ Vrsta vozniča/udeleženca: _____

PODATKI O PREKRŠKU

Kršitev:	predpis	člen	odstavek	točka	alinea	zveza	Znesek globe v EUR	Kaz. točke
1	<u>2. Tj - 2</u>	<u>145</u>	<u>1</u>				<u>= 500,00</u>	☒
Viljevanje pritrjevanja <u>= 20,00</u> EUR v izdatni globi po 112. členu ZP-1: ☒ DA / NE							<u>= 20,00</u>	☒
IZREČENA GLOBA / KAZENSKIE TOČKE							BRUPAJ: <u>= 480,00</u>	☒
Izrečena goba JE ☒ plačana takoj na kraju (prvi odst. 57. člena ZP-1 - polovični znesek globe)							<u>= 140,00</u>	☒

Kršiteljji so bili predstavljeni storjeni prekršek in dokazi.

PRAVNI POUK: Kršitelj, njegov zakoniti zastopnik ali njegov zagovornik lahko v roku 8 dni po vročitvi plačilnega naloga pisno odloži po polni ali delni plačilo, če zahteva za sodno varstvo v 3 dneh pri pristojnem sodišču, katerega pristojnostno uradno osebo je izdal plačilni nalog, sicer postane plačilni nalog pravnomočen. O zahtevi za sodno varstvo bo najprej odločil prekrškovni organ. Če plačilnega naloga ne bo odpovedal ali nadomestil z novim, bo zahteva za sodno varstvo oddajal pristojnemu sodišču. Vložena zahteva za sodno varstvo zaradi izpisa globe, razen če kršitelj ne more dokazati identitete ali nima stalnega prebivališča ali če ni se z odhodom zaradi prebivanja v tujini lahko loogn odgovornosti za prekršek.

Dodatno o rokih za plačilo in posledicah neplačila globe: Kršitelj, ki ne vložil zahteva za sodno varstvo zoper plačilni nalog, plača samo polovico globe, če jo plača v osmih dneh po pravnomočnosti. Če jo plača pred pravnomočnostjo, zahteva za sodno varstvo na plačilni nalog ni dovoljena. Kršitelj, ki ne plača polovičnega zneska globe, more plačati celoten znesek globe v roku 30 dni po pravnomočnosti. Globe se plača na račun referenca: - številka plačilnega naloga, BIC, koda referenca: _____ ali bi prekrškovni organ, ki je izdal plačilni nalog, na podlagi 201. in 202. člena ZP-1 izvršilni plačilni nalog posredoval v banki pravnomočnemu davčnemu organu, ki bo opravi izvršitev po določilih zakona, ki ureja davčno izvršilo. Kršitelj lahko predlaga plačilo celotne izrečene globe in stroškov postopka na stroške najpoznejše do polnega roka za plačilo globe, če izrečena goba zneska trikratni znesek najvišje globe po ZP-1.

Nadaljevanje pravnega postopka na hrbtni strani.

Oprema: TUJEC SGANANEN S KRŠITVJO IN PRAVNIM POUKOM V SENEGALSKEM

Potrdilo o vročitvi: PREJETO S POMOČJO PREVAJALCA ZA SENEGALSKI JEZIK.

XY (podpis stranja) Prvi replamirca 2013 XY (podpis plačnika)

JUR/1001-1 LIST-1

Številka plačilnega naloga: 0000

ZAPISNIK O IZJAVI KRŠITELJA

VZOREC!

V skladu s 35. členom Zakona o prekrških je bil kršitelj pred izdajo plačilnega naloga poučen, da se lahko izjavi odložitveno in postopno prekrška, da pa tega ni dolžan storiti niti odgovarjati na vprašanja, če pa se bo izjavil odgovorjal, pa ni dolžan izpovedati zoper sebe ali svoje bližnje. Prav tako je bil kršitelj poučen, da mora v izjavi navesti vsa dejstva in dokazila v svojo korist, kar jih sicer v postopku ne bo več mogoče svetovati.

Kršitelj je bil naslednjič izjavo dne 1. 9. 2013 ob 08:00 uri vira KRAJ IZDAJE PLAČILNEGA NALOGA

PRED 10 DNEVI SEM SE ODPRAVIL IZ SENEGALA S NAMENOM VSTOPA V ITALIJO, ZARADI ISKANJA ZAPOSLOTVE. V ITALIJO IMAM SOROdstvo (BRATRANCA). DREAVNE MREJE DO TURČIJE SEM PRESTOPIL ZAKONITO, NA PODLAGI SVOJEGA POTNEGA LISTA. V TURČIJI SEM STORJAL PROŠKEGA, KATERI MI JE ZAGOTOVIL, DA ME PROTI PLAČILU 300,00 EUR SPROVIDE V ITALIJO PRED 3 DNEVI (12.8.2013). SEM SE TO PLAČILU ZAHTEVANEGA ZNESKA SEBIL V POLPRIKLOPNIKU TOVORNEGA VOZILA KATEREGA MI JE POKABAL NJI MOŠKI. V ČASU POTOVANJA POLPRIKLOPNIKU NISEM ZAPUŠČAL PRANO IN PIJAČO SEM IMEL S SEBOJ, VSTALO ŽIVJENEKE POTREBE SEM ODPRAVIL V POLPRIKLOPNIKU V POSODO. NA POLPRIKLOPNIKU SEM BIL SKRIT VSE JOKLER NISEM BIL PRIJET S STRANI POLICIJE.

Opomba: IZJAVA TUJCA USTNO PREVEDENA S POMOČJO PREVAJALCA ZA SENEGALSKI JEZIK (IME IN PRIIMEK PREVAJALCA)

XV

podpis kršitelja

XV

ime in priimek / svojga prejemca

KRATEK OPIS DEJANSKEGA STANJA Z NAVEDBO DOKAZOV

- TUJEC PRIJET OB 00.30 URI DNE 1. 9. 2013, SKRIT MED TOVOROM V POLPRIKLOPNIKU TOVORNEGA VOZILA TURSKIH REGISTRSKIH TABLIC.
- CARIJSKA ZALIVKA NA POLPRIKLOPNIKU NI BILA POŠKODOVANA.
- IZ DOKUMENTACIJE PREVOZNIKA RAZVIDNO, DA SE TOVORNO VOZILO POTOVALO IZ TURČIJE PREKO MAKEDONIJE, SRBIJE, HRVAŠKE IN VSTOPILO V RS.
- POTEK POTOVANJA RAZVIDEN TUDI IZ POTNEGA LISTA VOZNIKA (VSTOPNI ŽIGI)
- TUJEC POSEDUJE VELJAVEN POTNI LIST SENEGALA, ŠT. AD113456 IZDAN 1. 1. 2010, VELJAVEN DO 1. 1. 2020 NA IME SADIU SOU.
- V POTNEM LISTU NI USTREZNEGA DOVOLJENJA OZ VIZITIA POTREBNEGA ZA VSTOP V RS TRAV TAKO NI VSTOPNIH ŽIGOV.
- TUJEC IMA PRI SEBI VEČ RAČUNOV O STORITVAH IN NAKUPIH NA OBMOČJU TURČIJE
- TUJEC IMA PRI SEBI CIGARETNE ŠKATICE S TURSKIMI "EMPAKICAMI" IN OPOZORILI.

Potrdilo o vročitvi:

Opomba o vročitvi: PLAČILNI NALOG TUJCU VROČEN IN OČITANA KRŠITEV S PRAVNIM POMOČJO POJASNITEVA IN PREVEDENJA S POMOČJO PREVAJALCA ZA SENEGALSKI JEZIK

XV

podpis kršitelja

prvi september 2013

XV

ime in priimek

LBT-1

Priloga 5: Sklep o začasnem odvzemu

VZOREC!

Številka _____
Datum: 19. 2013

izdaja na podlagi četrtega odstavka 201. člena Zakona o prekrških (U. l. št. RS, št. 7033 s spremembami in dopolnitvami)

SKLEP O ZAČASNEM ODVZEMU
POŠTNEGA LISTA SENEGALA
(vrsta dokumenta ali predmeta)

Prekrškovni organ (NAZIV PP) _____ je dne 19. 2013 ob 04.00 ur
v kraju (NASLOV KRAJA ODVZETA DOKUMENTOV - NASLOV PP) _____
(ime, hiša, hišna številka, cesta, naslov, lokacija, mesto)

kršitelju SADIU SOW _____ na 1. 1. 1987 državljanstvo SENEGALA
(ime in priimek)

zaradi zavarovanja izvršitve odločbe, zagotovitve njegovi navzočnosti in/ali zapečene investicije postopka o prekršku začasno odvzet:

potno listino / vrznilko dovoljenja / dokumente vozila / prevozno listino ali drug dokument / mednarodni papir / prevozno sredstvo / previdnostno

Oseba POŠTNI LIST SENEGALA št. A0102456, IZDAN 1. 1. 2010,
& VELJAVNOSTJO DO 1. 1. 2020, IZDAN NA IME
SADIU SOW, ROJ. 1. 1. 1987, DRŽAVLJAN SENEGALA

Obračunljivih razlogov za zavrnitev izvršitve: TUJEC JE NEZAKONITO PRESTOPIL
DRŽAVNO MEJO & ODHODI NA RS BI SE IZOGNIL PLACILU
IZREČENE GLOBE JARADI KRŠITVE DOLŽIL 19511 21y-2

Začasno odvzet vrednostni papir, prevozno sredstvo ali premoženje se bo predal davčnemu organu _____
(naziv davčnega organa) dne _____ ki je pristojen za rešitveno izvršitev tega sklepa.

Začasno odvzeti dokumenti se hranijo na sedežu prekrškovnega organa, katerega pooblaščenca uradna oseba je izdala ta sklep.

PRAVNI POUK:

Zoper ta sklep smejo kršitelj, njegov zakoniti zastopnik oziroma zagovornik vložiti pritožbo. Pritožba se lahko vloži v 8 dneh od vročitve sklepa. Pritožba je postopno, vložiti jo sme po potrebi oseba v tujini, kadar pri prekrškovnem organu, ki je izdal sklep, o pritožbi more odločiti sodišče v 48 urah od prejema spisa.

Pritožba zoper sklep o odvzemu ne zadnji njegove izvršitve. Če se postopek z odločbo ustavi ali če odločba plače globo, ugotovljeno škodo, pridržano ali morebitno koristi in stroške postopka, se začasno odvzeto listino in predmet vrnejo storilcu. Če storilec tudi po pravnomočnosti odločbe ne plača izrečene globe, povečane globe ali stroškov postopka, se iz začasno odvzetih vrednostnih papirjev ali drugih predmetov postopajo izrečena globa, ugotovljena škoda, pridržana premoženjska koristi in stroški postopka, presežek pa se vrne storilcu, začasno odvzeta potna listina, vrznilko dovoljenje, dokumenti vozila, prevozna listina ali drugi dokumenti, ki spremljajo blago, pa se po pravnomočnosti odločbe pošljejo organu, ki jih je izdal.

PODPIS KRŠITELJA _____ (ime) POOBLAŠČENA URADNA OSEBA _____
xy xy

Opozomba globe morebitne odklonilne podpisa:
SKLEP VROČEN IN PREVEDEN V SENEGALSKI JEZIK S POMOČJO
PREVAJALCA ZA SENEGALSKI JEZIK (ITTE IN PRINDEK
PREVAJALCA)

FDL 6
Mno. št. (PC) 21

Priloga 6: Sklep o ugotovitvi, da storilcu ni bil začasno odvzet dokument, premičnina ali vrednostni papir

VZOREC!

Datum: 1.9.2013
Številka _____

Policijska postaja (NAZIV PP) izdaja na podlagi petega odstavka 201. člena Zakona o prekrških (Ur. list RS, št. 7/03 s spremembami in dopolnitvami)

SKLEP

o ugotovitvi, da storilcu ni bil začasno odvzet dokument, premičnina ali vrednostni papir.

Prekrškovni organ (NAZIV PP) je dne 1.9.2013 ob 04.00 uri, v kraju (KRAJ IZDAJE SKLEPA - NASLOV POLICIJSKE ENOTE) osebi SABIU SOW, roj. 1.1.1987, stan. PIKINE, MBAO, BREZ HŠT., drž. SENEGALA

zaradi zavarovanja izvršitve odločbe, zagotovitve njegove navzočnosti in/ali uspešne izvedbe postopka o prekršku poskušal začasno odvzeti potno listino, vozniško dovoljenje, dokumente vozila, prevozno listino ali drugi dokument, ki spremlja tovar, vrednostni papir, prevozno sredstvo ali premičnino, s katero bi lahko na podlagi petega odstavka 201. člena Zakona o prekrških zavaroval izvršitev odločbe o prekršku, plačilnega naloga ali posebnega plačilnega naloga.

V postopku je prekrškovni organ ugotovil, da storilec/ka nima dokumenta, premične stvari ali vrednostnega papirja, s katerim bi prekrškovni organ lahko zavaroval izvršitev po 201. členu ZP-1, zato mu v postopku o prekršku ni bil začasno odvzet naveden predmet.

PRAVNI POUK:
Zoper ta sklep smejo kršitelj, njegov zakoniti zastopnik oziroma zagovornik vložiti pritožbo. Pritožba se lahko vloži v 8 dneh od vročitve sklepa. Pritožbo je potrebno vložiti pisno po pošti ali osebno v treh izvodih pri prekrškovnemu organu, ki je izdal sklep. O pritožbi bo odločilo sodišče v 48 urah od prejema spisa.

Pritožba zoper sklep o odvzemu ne zadrži njegove izvršitve.

Podpis storilca _____ žig _____ Pooblaščen uradna oseba _____
XV _____ XV

Opomba glede morebitne odklonitve podpisa:
OPOMBA: SKLEP VROČEN IN PREVEDEN V SENEGALSKI JEZIK S POMOČJO PREVAJALCA ZA SENEGALSKI JEZIK (IME IN PRIIMEK PREVAJALCA)